

„Az ember biztonságra és bizonyosságra vágyik.”

- Popper Péter -

Éberhardt Gábor¹

A közúti teherforgalom költséghatékony, biztonságos határrendészeti ellenőrzése

Absztrakt

A határforgalom ellenőrzése a globalizált világ egyik kiemelkedő jelentőségű feladata. A gazdaság által megtermelt javak fogyasztókhoz történő minél gyorsabb eljuttatása az egyik alapja a gazdaság működésének. A határforgalom ellenőrzését végrehajtó szervezeteknek biztosítaniuk kell ezeket a gazdasági és társadalmi igényeket egy olyan szakmai környezetben, ahol az ellenőrzött áruk környezete biztonsági kockázatot jelent. A biztonsági kockázat az áruk, a tiltott anyagok csempészete mellett egyre markánsabban jelenik meg az embercsempészség területén is, így Magyarország schengeni külső határszakaszán is a növekvő forgalom, növekvő biztonsági kockázatot rejt magában.

A biztonsági kockázat az embercsempészség, az irreguláris migráció teherforgalomban történő megjelenésében azért is súlyozott, mivel a nagy számú teherforgalomban, a lezárt járművek megbízható ellenőrzése, a potenciálisan csempészhető személyek magas száma, valamint azok valós migrálási célzata komplexen jelenik meg ezen a szakmai területen. A jelentkező feladatok jogszerű, szakszerű, biztonságos, költséghatékony és gyors ellenőrzéséhez az érintett hatóságok részére a jogalkotónak és a fenntartónak olyan speciális környezetet kell kialakítani és fenntartani, amely garanciát szolgáltat Magyarország és a schengeni tagállami szövetség biztonságának fenntartására.

---

¹ Éberhardt Gábor rendőr ezredes, Nemzeti Közszerződési Egyetem - Rendészettudományi Doktori Iskola - PhD hallgató.

Abstract

Controlling border traffic is one of the most important tasks of our globalized world. One of economy's basis is the as fast as possible delivery of the produced goods to the consumers. Border control bodies must ensure these economic and social needs in such a professional environment where the environment of the controlled goods means a safety risk. The increasing of the security risk is noticeable by the smuggling of goods and prohibited substances as well as smuggling of people with growing traffic in the Schengen external border region of Hungary which also means increasing security risk.

The security risk of smuggling of people is connected tightly to irregular migration by freight traffic because of the increased freight traffic the reliable control of sealed vehicles, the high number of potentially smuggled people and their real migration goals appear complexly in this professional area. In order to ensure lawful, professional, safe, cost-effective and rapid monitoring of the tasks to be performed the legislator and the maintainer need to develop and keep such a special environment for the authorities concerned which guarantees the maintenance of the security of Hungary and the Schengen member federation.

Kulcsszó

embercsempészség, jármű kutatás, külső határ, migráció, PABP, röntgen, teherforgalom,

Keys

external border, human trafficking, immigration, PABP, truck traffic, vehicle research, x-ray

Bevezetés

Doktoranduszi kutatásom tárgya a migráció rendészeti megközelítésű közrendi, közbiztonsági² és járványügyi hatásainak vizsgálata³, a kapcsolódó jelenségek

---

² Finszter Géza: Közbiztonság és jogállam – Jog, állam, politika – Kitekintés. (2009/3.) 167-172. o.)

³ Kmety Károly: A magyar közigazgatási jog kézikönyve – Politzer Zsigmond, Budapest, (1897.) 282. o.

elemzése, ajánlások kialakítása. Ebben a kutatási aspektusban megkerülhetetlen a határforgalom ellenőrzés egyik legnagyobb kockázati elemét jelentő teherforgalom ellenőrzési rendszerének vizsgálata, elemzése, értékelése a „causa et effectus” szerinti összefüggések rendszet szakmai és normaalkotási ajánlások előkészítésének céljával, a költséghatékonyság elvének érvényesítésével.

A tanulmány készítésének motivációja a migráció rendszeti kezelésű feladatainak vizsgálata a Magyarország külső határait érintő tömeges migráció és az azt megelőző időszakában, az empirikus tapasztalásaim tudományos módszertannal vizsgálva. Ebben a migrációs áramlásban kutattam annak szervezettségét, valamint a szervezett bűnözés kapcsolódását, az embercsempészésre utaló jelenségeket. A tanulmány készítésének időszakában történt az ún. „pandorfi halálkamion” büntetőügyének első, majd másodfokú bírósági tárgyalása⁴. Az aktualitás a tanulmány céljával párosul, mivel az összegzés rámutat Magyarország schengeni külső határain belépésre jelentkező tehergépjármű forgalom nagyságrendjével arányos biztonsági kockázat növekedésére, valamint ajánlást fogalmaz meg a kutatási technológia technikai eszközzel történő súlyozott alkalmazására, normatív és módszertani korrekciókra, támogató rendszerek alkalmazására.

Balla értelmezésével részben értek egyet abban, hogy a határforgalom ellenőrzésben „két gyenge láncszem” található, mégpedig a végrehajtó szubjektumán múló személyazonosítás, illetve a járműkutatás végrehajtása.⁵ Azzal egyetértek, hogy a határforgalomellenőrzés egyik legmagasabb szintű képzettsége és speciális kompetenciák szükségesek a személyazonosítás eredményes végrehajtásához, ugyanakkor ennek támogatására számos technikai, illetve informatikai támogató eszközrendszer is rendelkezésre áll a magyar határrendészeknek. A kutatási feladatok személyes felkészültségen, motiváción, kompetenciákon és rendelkezésre álló kézi eszközök alkalmazása mellett magashatékonyságú, félautomatizált eszközökkel szintén érdemben támogatható.

Tanulmányomban azt vizsgálom, hogy Magyarország külső határos, közúti forgalmi határátkelőhelyein a schengeni csatlakozás óta eltelt időszakban hogyan alakult a

---

⁴ Forrás: <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/szegedi-itelotabla-junius-6-kezdodik-parndorfi-halalkamion-ugy-targyalasa> Letöltés időpontja: 2019. 04. 20.

⁵ Balla József: A schengeni elvek szerinti határforgalom-ellenőrzés tartalmi elemei Magyarországon 2016-ban - Magyar rendészet, Budapest, (2017/3.) 23-24. o.

teher- és ezen belül a belépő tehergépjármű forgalom. Vizsgálom, hogy a belépő tehergépjárművek mekkora migrációs kockázati tényezőt jelentenek a határforgalom ellenőrzése során, valamint a költséghatékony, magas szintű biztonság és a nemzetgazdasági érdekek biztosítására figyelemmel kutatok fel és mutatok be olyan technológiát, normatív ajánlást, támogató módszertani eszközöket, amellyel a humánerőforrás igény jelentős mértékben csökkenthető a rendőrség ilyen tartalmú feladatainak végrehajtására.

Fogalmi keretek

A migráció, valamint annak jelenségéhez kapcsolódó hatások egységes leírása a tanulmány készítésének időszakában hiányoznak, azok különböző megközelítésben leírtak. A fogalmak tisztázása jelen munkának nem célja, de az egységes értelmezés érdekében ismertetem azokat a fogalmakat, amelyeket alkalmazok.

A migráció jelensége, fogalmi kerete, a migráció kutatásának eredményei, a migrációval kapcsolatos elméletek, annak hatásai az elmúlt években a társadalmi együttélés szinte valamennyi színterén egyre nagyobb hangsúlyt kapott nemzetközi és hazai viszonylatban is. Kerezsi gondolatával egyetértve: *„A társadalmi törésvonalak mentén kialakult és nem kellőképpen kezelt konfliktusok súlyosan veszélyeztetik a társadalom integrációját. Az integráció lehetőségét a globalizációs folyamatok keretezik, és a bizonytalanság befolyásolja, amiben szerepet játszik a marginalizálódás, az úgynevezett identitásproblémák, a migráció, de befolyásolják a vallási és etnikai konfliktusok is.”*⁶

A migrációnak a Maslow által kidolgozott szükséglet piramis⁷ gondolatiságát elfogadva az emberiség történelmével egyidős előléte⁸ miatt számtalan megfogalmazása és a jelenséghez kapcsolódó értelmezése van, amelynek részleges bemutatása az elméleti megközelítésem tárgyaként a kutatási anyag részét képezi. A jelenség szociológiai jellegének középpontjában ugyanakkor mindig is az ember helyváltoztatása volt, amelynek beazonosítható a kiváltó oka, amit Tóth értelmez

---

⁶ Kerezsi Klára: A párbeszéd hatalma - A helyreállító igazságszolgáltatás szerepe a közpolitikában – Dialóg Campus, Budapest (2018.) 16. o.

⁷ Maslow, H. Abraham: A theory of human motivation - Psychological Review, Brooklyn, (1943.) 50(4), 370-396. o.

⁸ Ritecz György; Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetősége – Hanns Seidel Alapítvány, Cordoba nyomda, Budaörs, (2015.). 11-20; 117. o.

tanulmányában: „*A fogalom mögött meghúzódó magyarázat egyike: a vándorlás egyéni vagy csoportos akarata eredménye, amelyet az általános társadalmi, gazdasági vagy politikai folyamatok az egyéni szándék és a mindennapok törekvései együtt és egyszerre határoznak meg.*”⁹

A határforgalom ellenőrzési célzatú gépjármű kutatás, mint rendészeti feladat rendszerbe történő pozicionálásához a hazai rendészettudományt képviselő Finszter értelmezését alkalmazom: „*A rendészettudomány tartalma szerint a rendészetre vonatkozó, kritikailag igazolt, tudományos módszerekkel megszerzett, és a rendészettudomány által kialakított fogalmakkal leírt ismeretek rendszerezett összessége, amelyek lehetővé teszik a kutatási tárgy törvényszerűségeinek megismerését és a rendészet más társadalmi komplexumokkal való kapcsolatainak tanulmányozását. ... A rendészettudomány feladata a rendészet működésének, szervezetének, személyzetének és jogi szabályozásának elméleti igényű tanulmányozása ...*”¹⁰

A migrációkezelés rendészethez való kapcsolódása alapján a kutatás során alkalmazandó alapfogalmak közül a már korábban hivatkozott fogalmi értelmezéseken túlmenően az alábbiakat tartom a legfontosabbaknak a témával összefüggésben:

- Államhatár: azok a képzeletbeli függőleges síkok összefüggő sorozata, melyek az adott ország területét a szomszédos államok területétől a föld felszínén, a légtérben és a föld mélyében egyaránt elválasztják, illetve össze is kötik.¹¹
- Elemző-értékelő tevékenység: az információk és a feltárt helyzetre, jelenségre vonatkozó adatok, kapcsolatok elemzése és értékelése egymásra épülő tevékenységet, munkafolyamatot takar.¹²
- Határforgalom ellenőrzés: Az erre hivatott szervezetek szolgálati személyei által a határforgalom számára megnyitott határátkelőhelyen vagy az ellenőrzésre kijelölt más helyen folytatott olyan szolgálati tevékenysége, amely

---

⁹ Tóth Judit: A nemzetközi migráció jogi alapjai. In: Lukács Éva – Király Miklós (szerk.): Migráció és Európai Unió. Szociális és Családügyi Minisztérium Budapest, (2001.) 20. o.

¹⁰ Boda József; Finszter Géza; Imre Miklós; Kerecsi Klára; Kovács Gábor; Sallai János: A rendészettudományi kutatások elméleti megalapozása és főbb irányai, Államtudományi műhelytanulmányok, (2016). 17. szám, Budapest, Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2-3. o.

¹¹ Rendészettudományi szaklexikon, Budapest, NKE RTK, (2018.) 33. o.

¹² Rendészettudományi szaklexikon, Budapest, NKE RTK, (2018.) 164-165. o.

személyek, járművek és szállítmányok ellenőrzésére, jogszerű átléptetésére, továbbá az államhatár jogellenes átlépésének megakadályozására és a hatáskörébe tartozó más jogsértő cselekményeknek a megelőzésére, felderítésére és megszakítására irányul.¹³

- Határrendészet: olyan rendészeti eszközökkel és módszerekkel megvalósított hatósági tevékenység, amely a rendelkezésre álló emberi erőforrások, eszközök, technológiák, ismeretek és kapcsolatrendszer felhasználásával, a közösségi és nemzeti szabályok egységes és következetes alkalmazásával, a magas szintű határbiztonság megteremtésére, fenntartására és fejlesztésére irányul. A rendészet egyik olyan alkotórésze, amely az államhatár rendje előfeltételei létrehozására és fenntartására irányuló (állami) tevékenység.¹⁴
- Kockázat: a veszély valós, káros hatásainak bekövetkezési valószínűségeként értelmeznek¹⁵
- Kockázatelemzés: a felderítési és egyéb releváns adatok, információk, tények, azok közti összefüggések feltárásának, értékelésének rendszeres tevékenysége, amely magába foglalja az információ szerzés humán és technikai rendelkezésre állásának, hiányosságainak vizsgálatát is.¹⁶
- Közbiztonság: olyan kollektív társadalmi termék, amely az egyének és közösségeik tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességei és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki. Ennek mérésére, elemzésére a fejlett democráciákban egyre bonyolultabb és pontosabb módszereket alkalmaznak. Ilyenek például az áldozatok megkérdezésén vagy a lakosság széles köreiben végzett vizsgálatok eredményein alapuló elemzések.¹⁷
- Migráció: költözés, vándorlás¹⁸; „*az egyén bátor akaratának kifejeződése a*

---

¹³ Rendészettudományi szaklexikon, Budapest, NKE RTK, (2018.) 270. o.

¹⁴ Rendészettudományi szaklexikon, Budapest, NKE RTK, (2018.) 280. o.

¹⁵ Teke András: A veszély kezelése és a határbiztonság - Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, VI., Pécs (2006.) 65-91. o.

¹⁶ Héjja István; Kenedli Tamás: Az elemző-értékelő munka elméleti és gyakorlati kérdései – ZMNE, Egyetemi jegyzet, Budapest (2011.) 37-42. o.

¹⁷ Finszter Géza: Közbiztonság és jogállam – Jog, állam, politika – Kitekintés, Budapest, (2009/3.) 170. o.

¹⁸ Révai Nagy Lexikona, 13. kötet, (1915.) 736. o.

nehézségek túllépése és egy jobb élet élése felé."¹⁹; a gazdasági, társadalmi, szociális és kulturális élet részét képező olyan aktív emberi magatartás, amely a tartózkodási hely megváltoztatására irányul. Az állandó lakóhely, származási, vagy életvitelszerű tartózkodási hely tömeges, leggyakrabban szervezetlen elhagyása az 1989. évi 15. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott Genfi Konvenció, valamint a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. évi január hó 31. napján, ezt kiterjesztő jegyzőkönyv által meghatározott okok miatt.²⁰

- Migráns: olyan személy, aki nemzetközi határokon vagy egy államon belül tartózkodik szokásos tartózkodási helyétől távolabb, függetlenül az illető jogi státuszától, a mozgása önkéntes vagy kényszerű jellegétől, valamint a mozgása okaitól, a tartózkodás időtartamától.²¹
- Rendészet: a rendészet a modern államban az a közigazgatási tevékenység, amelynek társadalmi rendeltetése a jogellenes emberi magatartásokból keletkező veszélyek elhárítása. A veszély olyan állapot, élethelyzet, amelyben a társadalom által értéknek elismert anyagi és szellemi javakat sérelem fenyegeti. A sérelem lehet a javak megsemmisülése, értékük csökkenése, vagy értékgyarapító képességük elvesztése.²²
- Tehergépjármű kutatás: a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás 289.; 289/A-B. pontjaiban meghatározottak.
- Veszély: fogalmára a rendészettudományi szaklexikon több értelmezést ad, ugyanakkor közös jellemzője a kockázat területi és/vagy időbeni közelsége, bekövetkezésének reálisan megnövekedett értéke. A veszély lehet absztrakt vagy potenciális; konkrét vagy aktuális és putatív.²³

---

¹⁹ Address of Mr. Kofi Annan, Secretary-General, to the High-Level Dialogue of the United Nations General Assembly on International Migration and Development, New York, 2006. szeptember 14. https://doi.org/10.1111/j.1747-7379.2006.051_1.x (Letöltés időpontja: 2018.10.12.)

²⁰ Rendészettudományi szaklexikon, Budapest, NKE RTK, (2018.) 459. o.

²¹ Forrás: <https://www.iom.int/who-is-a-migrant> (Letöltés időpontja: 2018.10.12.)

²² Finszter Géza: A rendészet és a rendészeti igazgatás elmélete, NKE egyetemi jegyzet, Budapest, (2016.) 61. o.

²³ Sallai János: Magyar Tudományos Akadémiai értekezés – kézirat (2018.) 28-31. o.

Az államhatár őrizetének súlyponti eltolódása

Az államhatár őrzése – ami nem más, mint a területi hozzáférés korlátozása érdekében tett erőfeszítések – már régóta központi állami tevékenység.²⁴ Anderson szerint az európai határok elsődlegesen katonai célok mentén alakultak ki, mivel a társadalmaknak meg kellett védeni a saját stratégiai tartalékjaikat, illetve meg kellett semmisíteni a másik nemzet készleteit. A határ szó egyik jelentése is katonai terminológia, ami egy olyan zóna, ahol az ember az ellenséggel találkozik. Európa határvitái és nemzeteinek fejlődése a XX. század két világháborújában csúcspontot ért el és azóta sem szűntek meg teljes egészében.²⁵ Az államok a kialakulásuk idejétől kezdve alkottak olyan szabályokat, alakítottak ki olyan szervezeti egységeket, amelyek fő feladata államhatalmi intézményként az országhatárok sérthetlenségének védelme, szabályozott belépési korlátok alkalmazása, a támadólag fellépő fegyveres egységek elrettentése, a nemzetgazdaság és kereskedelem védelme, az ország számára nemkívánatos személyek és események határon kívül tartása. Krasner szerint valamennyi állam monopolizálja a jogot annak meghatározására, hogy kinek és minek, milyen feltételeknek történő megfeleléssel biztosítja a lehetőséget a területéhez történő hozzáféréshez, az oda történő belépéshez, az ottani tartózkodáshoz.²⁶

A globalizálódott világ²⁷, a társadalmi formálódások és gazdaság változó intenzitású fejlődésének egyik hatásaként az államhatárok őrizetének, a határokon átmenő határforgalom ellenőrzésének prioritásai folyamatosan idomulnak, annak súlypontjai eltolódnak. A nagy történelmi és államalakítási időszakokra jellemző katonai erővel és eszközökkel fenntartott rendszereket felváltották a biztonsági igényeket is garantáló, ugyanakkor a társadalom mobilitását, a kereskedelem és ipar szabad áramlását is garantáló rendészeti szervekkel és azok eszközeivel, módszereivel

---

²⁴ Malcolm Anderson, *Frontiers: Territory and State Formation in the Modern World* - Cambridge Polity (1996.) 5. o.

²⁵ Malcolm Anderson: *Frontiers: Territory and State Formation in the Modern World* (2006.) 9. o.

²⁶ Stephen D. Krasner, "Power Politics, Institutions, and Transnational Relations," in Thomas Risse-Kappen, ed., *Bringing Transnational Relations Back In: Non-State Actors, Domestic Structures, and International Institutions* (New York: Cambridge University Press, 1995), 268. o.; and Samuel P. Huntington, "Transnational Organizations in World Politics," *World Politics*, Vol. 25, No. 3 (1973.) 333–368. o.

²⁷ Sallai János: *A globalizáció rendészeti kihívásai* - Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XIV., Pécs, (2013.) 37-41. o.

tevékenykedő komplex határellenőrzési rendszerekkel. Ezek a változások, súlypont eltolódások ugyanakkor továbbra is elsődleges prioritásként kezelik és biztosítják a területi szuverenitás sérthetetlenségét, az állam határának feltételekhez kötött, államhatalmat képviselő szervezet által ellenőrzött átlépésének biztosítását. Az államhatárok őrzésének, annak szabályozott keretek között történő átlépésének a fejlett társadalommal és gazdasággal rendelkező országokra jellemző módon a feladatrendszer demilitarizációja tapasztalható, amely tevékenységet rendészeti szervekkel és azok eszközeivel váltanak fel. Az újonnan jelentkező feladatok célkitűzése ugyanakkor mégsem változik, hiszen marad a területi hozzáférés jogának nemzeti szerv által ellenőrzött és engedélyezett rendjének biztosítása. Ennek a tevékenységnek az egyik alapja a folyamatos kockázatelemzés mellett a megfelelő határrendészeti stratégia kialakítása és annak következetes alkalmazása, szükséges felülvizsgálata, indokolt korrekciója mellett. A rendészeti szervek a tevékenységük hatékonyságának biztosítása érdekében feltérképezik, azonosítják, kezelik és az állam területére történő bejutás megelőzésére, megakadályozására törekszenek mindazon személyek, szervezetek tagjai esetében, akik „Clandestine Transnational Actors” (továbbiakban: CTAs), vagyis „Megfigyelt Nemzetközi Gyanúsítottak” -ként kerültek azonosításra. A CTAs olyan, jellemzően nem nemzeti személyek, szervezetek, amelyeknek a tevékenysége szervezett bűnözéshez, terrorizmushoz, az államhatár meg nem engedett módon történő átlépéséhez, azon átnyúló ember és áru-, drogcsempészethez, proliferációhoz²⁸, nemzeti és nemzetközi jog által tiltott cselekményekhez köthetők.²⁹

A CTAs többnyire nem lokálisan, hanem regionálisan, illetve az államok határain átvélve, globálisan tevékenykednek, amelyekre szintén jellemző a folyamatos változás, az elkövetési módszerek korrekciója a primer cél biztosítása érdekében: bejutni a tervezett állam területére és ott tartózkodva további jogsértő cselekményt elkövetni, azt folytatni. Az államok számára nem kívánatos szereplők az elkövetési módszerek változtatásával együtt azok helyeit és intenzitását szintén korrigálják,

---

²⁸ Tömegpusztító fegyverek (atom-, biológiai- és vegyi fegyverek) és a kettős-felhasználhatóságú termékek, illetve az előállításukhoz és célba juttatásukhoz szükséges eszközök nem kívánatos továbbadását, veszélyes elterjedése – Forrás: <https://bit.ly/2OUrllD> Letöltés időpontja: 2018. 09. 22.

²⁹ Peter Andreas: Redrawing the Line – Borders and Security in the Twenty-first Century - International Security, Vol. 28, No. 2. (2003.) 78–79. o.

amelynek következtében az államhatár közelében élő lakosság, társadalmi és gazdasági szereplők észlelésén túl, felhívják magukra a figyelmet a média, a politika és a kormány, a jogalkotó részéről is. Ennek a határveszélyeztetettség súlypont eltolódásnak a kezelésére az állam a hatáskörrel és illetékességgel bíró szervei felé deklarált jogokat és kötelezettséget fogalmaz meg, aminek birtokában azok a korábbinál szélesebb jogosítványokkal, modernebb eszköztárral, szükséges létszámmal és megfelelő módszertannal hajthatják végre feladataikat.

A határrendészet feladatait, vele szemben támasztott elvárásokat jellemzően olyan szakemberek fogalmazzák meg, akik annak veszélyeztetettségét az államhatárhoz, a határátkelőhelyhez kötődő bűncselekmények megelőzéséhez, azonosításához, bűnelkövetők eljárás alá vonásához, az ország területére történő megakadályozására koncentrálnak.³⁰ Aggodalomra adhat okot, ha felelős politikai döntéshozók nem, vagy késve, esetlegesen tévesen reagálják le az államhatár szuverenitását veszélyeztető, vagy sértő CTAs eseményeket, többnyire érdemben csak az államhatárokhoz kötődő politikai viták, illetve katonai fenyegetés esetén hoznak döntéseket. A tudományos élet szereplőinek, a szakterület kutatóinak megállapításai alapján összegezhető megállapítás, amely szerint a militarizált államközi viták aránya és azok veszélye a gazdasági növekedést követő permeabilitással együtt csökken, viszont az államhatárok nemzetközi jogi értelemben véve továbbra sem szűnnek meg, továbbá a növekvő áru- és személyforgalom gyors, biztonságos, kulturált átléptetésének feltételrendszerét biztosítani kell.

A XX. század végére, a XXI. század elejére egyértelműen beazonosítható globalizált világunkban a határrendészet, a határforgalom ellenőrzése területén egyre nagyobb és egyre nehezebben kezelhető kihívást jelent a terrorcselekmények³¹ miatti fenyegetettség, azok tényleges elkövetése, a tömeges (bevándorlás)³² irreguláris migráció³³, a proliferáció, a tiltott áruk és anyagok csempészete, a feladatvégrehajtó

---

³⁰ William F. McDonald, "The Globalization of Criminology: The Next Frontier Is the Frontier," Transnational Organized Crime, Vol. 1, No. 1 (1995.) 1–22. o.

³¹ Dr. Ben Saul: Defining terrorism to protect human rights, The University of Sydney, Sydney Law School, Legal Studies Research Paper No. 08/125 (2008.) 8-16. o.

³² A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 80/A §

³³ Hautzinger Zoltán: Szemelvények a migráció szabályozásáról - Pécs, AndAnn Kft. (2016.) 16-19. o.

állomány integritásának veszélyeztetettsége³⁴. A 2001. szeptember 11-én az USA államhatalmi apparátusa elleni összehangolt terrorcselekményeket követően elrendelt kormányzati intézkedések következtében jelentős korlátozások születtek, várakozások alakultak ki a határforgalom ellenőrzés területén, a feladat nagyságrendjére és súlyára nem megfelelően felkészült rendszer hiányosságai miatt. Ezek a hiátusok a jogszerűen átléptethető utas és járműforgalomban, áruk szállításában több milliárd dolláros forgalom csökkenést okoztak, amelyek a gazdaság működőképességét, a társadalom megélhetési viszonyait veszélyeztették. Az Európai Unió schengeni külső határain 2014. és 2015. évben jelentkezett tömeges irreguláris bevándorlási folyamat³⁵ következményeként a tranzit külső határos országok és a migrálók célországainak lakossága körében a szubjektív biztonságérzet a percepció³⁶ miatt is csökkent.

A prognosztizálható kockázatok megfelelő elemzésével, értékelésével, azok minimálisra történő csökkentésével az ilyen nagyságrendű, államhatárokon átívelő és államok működését megrendítő hatásokat lehetőség nyílik megelőzni, érdemben kezelni. A Birkland-féle „focusing event” modell elmélet iránymutatást adhat a politikai döntéshozóknak arra, hogy az államhatárhoz köthető eseményeket, hatásokat minimálisan is regionális szinten kell kezelni, valamint figyelembe kell venni a határmenti közösségek érdekeit a nemzeti érdekek vonatkozásában is.³⁷

Magyarország külső határainak közúti teherforgalma, mint a határforgalom ellenőrzés kritikus eleme³⁸

---

³⁴ Malét-Szabó, Erika: Az erkölcsi értékrend és a személyiség közötti kapcsolat vizsgálati szempontjai, Belügyminisztérium, Budapest, (2015.) 65-79. o.

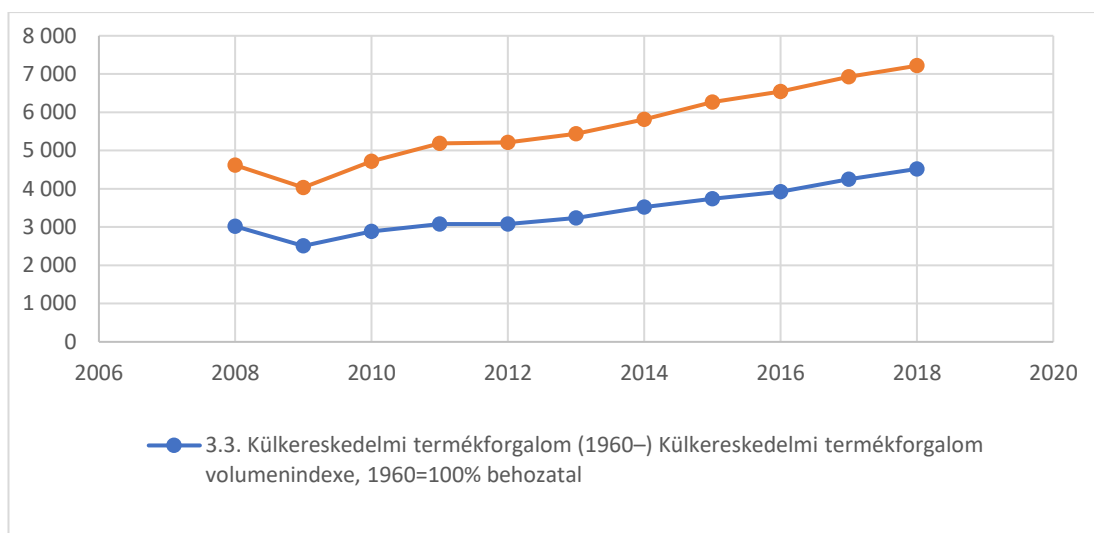
³⁵ Éberhardt Gábor: A túlterheléses migráció a globalizált világra jellemző olyan koncentrált reguláris, vagy irreguláris migrációs jelenség, amely térben és időben behatárolható, szervezeten és intenzíven növelt létszámával, járulékos hatásaival veszélyezteti, gátolja a felelős hatóság jogszerű és flexibilis preaktív tevékenységét abból a célból, hogy az ellenőrzési és eljárási feladatainak végrehajtásában az inflexibilis reaktív feladat ellátással biztonsági deficit keletkezzen. - (2019.) Kéziratban.

³⁶ Gazdag Ferenc; Remek Éva: A Biztonsági tanulmányok alapjai – Dialog Campus, Budapest, (2018.) 17. o.

³⁷ Birkland, A. Tomas: After disaster: Agenda setting, public policy, and focusing events. Washington, DC: Georgetown University Press. (1997.) 22-34. o.

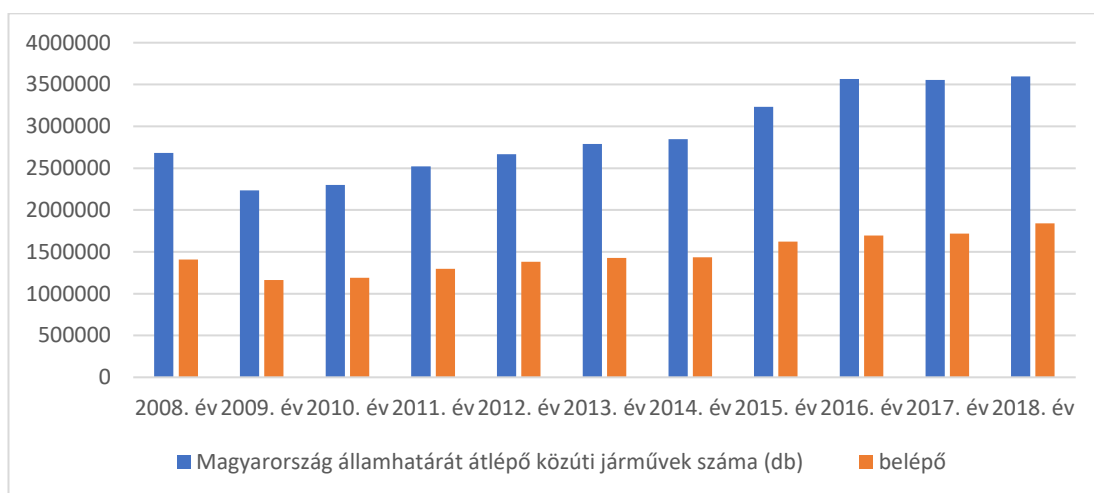
³⁸ FRONTEX, Risk Analysis for 2019., Warsaw, (2019.) 17-19. o.

Magyarország a Schengeni tagállami szövetség tagjaként a hatályos nemzetközi és nemzeti jogszabályok alkalmazásával hajtja végre a külső határain belépésre jelentkező teherforgalom ellenőrzését. Magyarországon a külső-határok felől belépő teherforgalom nem csak tranzitál, valamint meghatározó arányt képviselnek az exportárúk és szállítókik kontrollja is.

1. sz. ábra – Magyarország külkereskedelmi forgalma (be/ki) az 1960. évi bázishoz képest³⁹

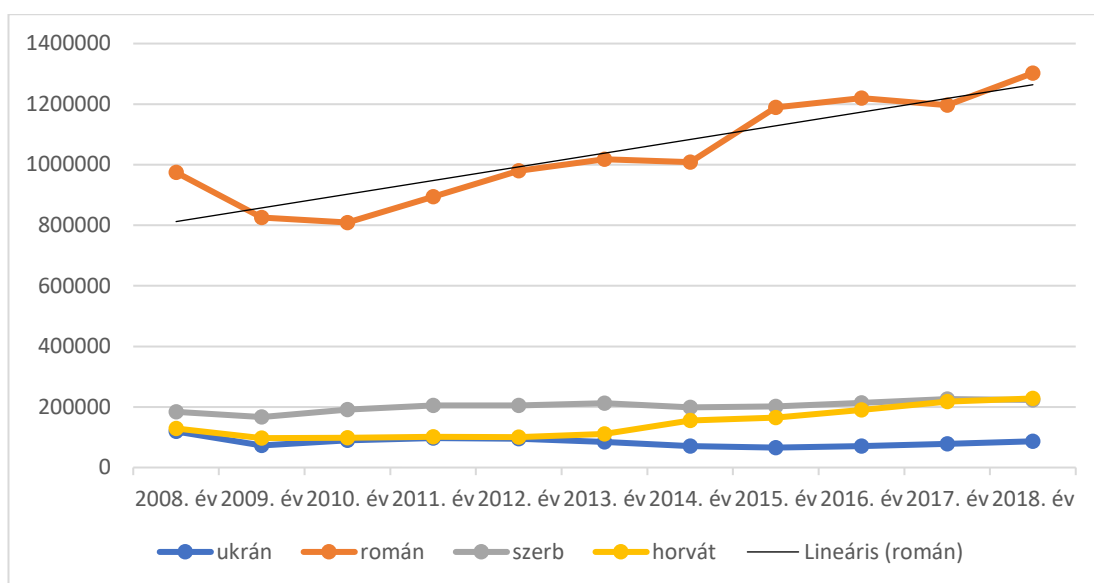
Természetesen az áruk szabad áramlásának biztosítása a kereskedelmi adatok tükrében csak részben valósul meg közúti teherforgalom által szállítva.

2. sz. ábra – Magyarország külső határait átlépő tehergépjárműforgalom⁴⁰

³⁹ Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_hosszu/h_qkt001.html Letöltés időpontja: 2019. 04. 21.

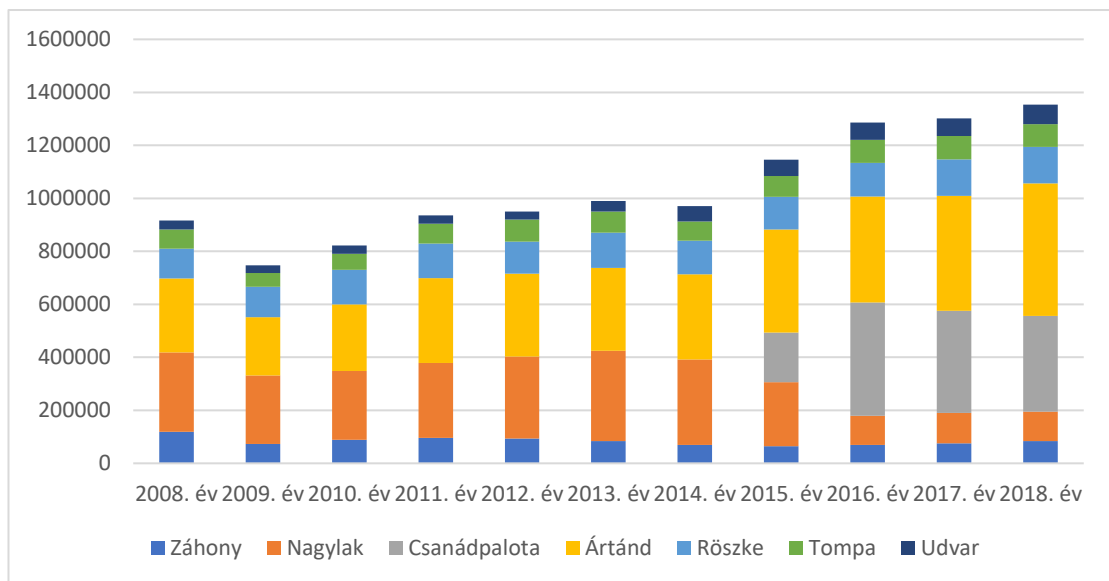
⁴⁰ Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu> Letöltés időpontja: 2019. 04. 21.

3. sz. ábra – Magyarország külső határain belépő tehergépjárműforgalom⁴¹

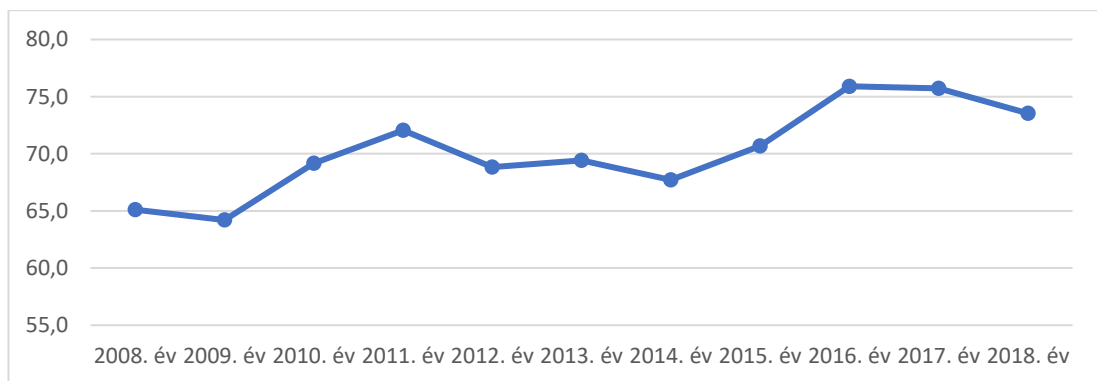
A teherforgalmi adatok elemzése során megállapítható, hogy a gazdasági világválságot követő (lásd 1. sz. ábra) konszolidációs időszak után a kereskedelmi szállítmányozás a termelés növekedését és a vásárlási igényeket követve, folyamatosan és dinamikusan növekszik. A külső határaink vonatkozásában a román határszakasz meghatározó pozíciója kétségtelen, nagyságrendekkel nagyobb belépő teherforgalom ellenőrzését hajtja végre ott a felelős rendészeti szerv, mint a többi szakasz vonatkozásában. A teherforgalom növekedési intenzitását tovább emelte a termelés és kereskedelem mellett az úthálózat fejlesztése, az autópálya határátkelőhelyek bevezetése a nemzetközi gazdaság vérkeringésébe. A viszonylati teherforgalom alakulása az államhatár átlépési pontjaként jelentkező közúti- és autópálya határátkelőhelyek forgalmi adatainak elemzésével további következtetések és a formálódó kockázati tényezők beazonosítása hajthatók végre.

⁴¹ Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu> Letöltés időpontja: 2019. 04. 21.

4. sz. ábra – Magyarország külső határainak 7 legnagyobb belépő tehergépjárműforgalmát ellenőrző határátkelőhelyek forgalmi adatai⁴²

Az adatok elemzéséből megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a beléptetett összes 16.169.926 db. tehergépjármű 6%-a (930.085 db.) az ukrán, 71%-a (11.419.500 db.) a román, 14%-a (2.228.226 db.) a szerbiai és 9%-a (1.592.115 db.) a horvát viszonylatban került határforgalmi ellenőrzés alá, kapták meg a jogot a magyar állam területén történő tartózkodásra, közlekedésre.

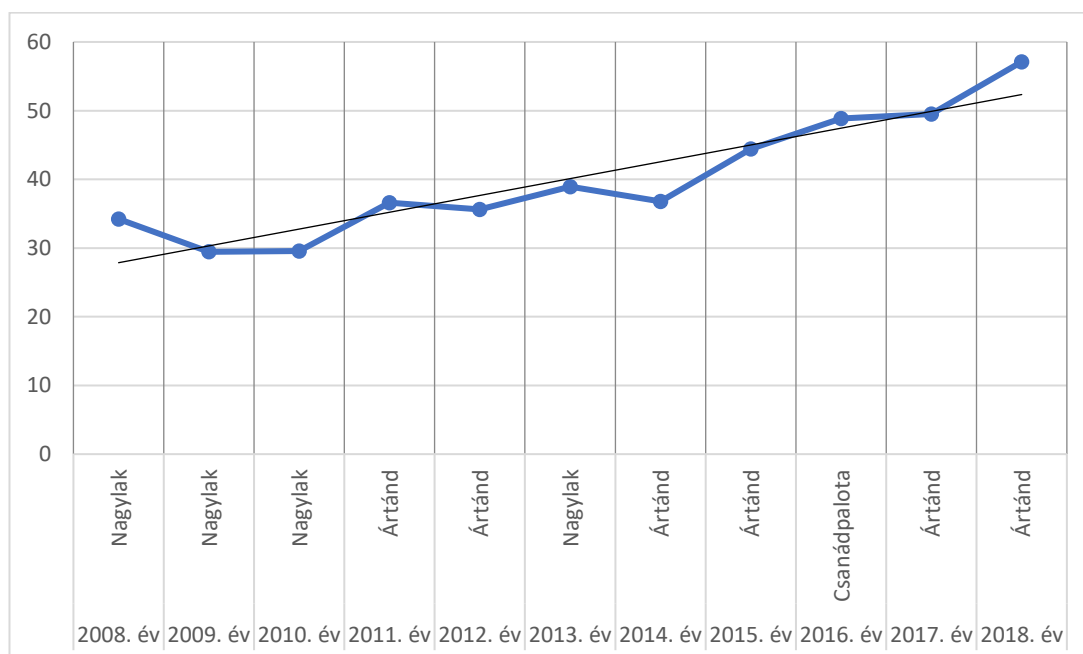
5. sz. ábra – Magyarország külső határainak 7 legnagyobb belépő tehergépjárműforgalmát ellenőrző határátkelőhelyek %-s teljesítési arányai⁴³

⁴² Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu> Letöltés időpontja: 2019. 04. 21.

⁴³ Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu> Letöltés időpontja: 2019. 04. 21.

A legnagyobb forgalmi adatokkal bíró, román határszakaszon elhelyezkedő határátkelőhelyek forgalmi adatainak elemzése során megállapítható, hogy a csanádpalotai autópályahatárátkelőhely 2015. évi megnyitását követően a viszonylat korábbi 60% körüli forgalmi aránya jelentősen meghaladja a 70%-t is.

Amennyiben további forgalom elemzéseket is végrehajtunk, akkor azt tapasztalhatjuk pld. az ártándi és gyulai határátkelőhelyeken, hogy a szállított áruk meghatározó arányban képviselnek a szomszédos európai uniós tagországból hazánkba importált építési és fűtési alapanyagot, amíg a csanádpalotai határátkelőhelyen a migrációs kockázatot jelentő, dél-balkáni régióból érkező és Európa számos országába tranzitáló, klasszikusnak értékelhető, vegyes összetételű szállítmányok ellenőrzése kerül végrehajtásra.

6. sz. ábra – Magyarország külső határainak 3 legnagyobb belépő tehergépjárműforgalmát ellenőrző határátkelőhelyeken átlagosan, óránként beléptetett tehergépjárművek száma⁴⁴

A vizsgált időszak 12 hónapjának 365 napjával és annak 24 órájával számolva megállapítható, hogy óránként, átlagosan, az átkelőhelyeken 60 tehergépjárműnél kevesebb hagyja el a határvonalat Magyarország mélysége, az Európai Unió és a schengeni tagállami szövetség területe felé.

⁴⁴ Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinform/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu> Letöltés időpontja: 2019. 04. 21.

A teherforgalom, mint határrendészeti kockázati tényező

A teherforgalom és az általuk szállított konténerek, tartályok a mai globalizált világkereskedelem szállítmányozási alapjait jelentik, amit viszont potenciális kockázati tényezőként is és csak az intelligens határvonal koncepciójának⁴⁵ alkalmazásával lehetséges a gazdasági érdekek támogatása mellett a biztonsági érdekeket szolgálva ellenőrizni. A konténeres és tartályban történő szállítások megoldási rendszerét a második világháborúban dolgozták ki a katonai felszerelések, fegyverzeti anyagok egységes, gyors, biztonságos elhelyezésének, szállításának és tárolási igényeinek kiszolgálására. Ezeket az eszközöket a használhatóságuk és könnyű kezelhetőségük miatt átvette a kereskedelmi szállítmányozási üzleti világ, hiszen a szabvány méretek és mobilizáló eszközök alkalmazásával nem jelentett további pénzügyi forrásigényt az árut szállító jármű, tartalmazó eszköz kezelhetősége. A konténerekben történő alacsony kockázatú szállítás lehetőségét felhasználva a CTAs is egyre nagyobb arányban veszik igénybe a csempészethez, terrorista és más köztörvényes bűncselekmények elkövetőinek, vagy elkövetési eszközeinek mobilizálására. A kiemelt kockázati tényezőt ezen tárgyaknál azok mérete, a bennük történő mennyiségi és összetételű anyagok közé történő rejtési lehetőségek, a tömeges szállítások és zárt tárolási mód miatti ellenőrzési lehetőségek alacsony száma és módja jelenti, amivel a saját sikerének áldozataként ugyanolyan előnyöket kínál a bűnözőknek, mint a szállítmányozó vállalatoknak.⁴⁶

A járművekben történő megbújások kockázatára a FRONTEX⁴⁷ is felhívja figyelmet. 2018. évben 2258 fő, a Magyarországot is magába foglaló nyugat-balkáni régió kívülről érkező irreguláris bevándorlót fedeztek fel, miközben a határokat jogszerűtlenül kísérelték meg átlépni a közút határátkelőhelyeken keresztül, nagyrészt a járművekben való elrejtéssel, ami nagyjából 40 % -kal haladta meg a 2017. év ilyen tartalmú adatait. A 2017. negyedik negyedév növekedésének legnagyobb hányada a horvát-szerb határszakaszon bejelentett felfedések számának növekedésével

---

⁴⁵ Jason Ackleson: Border Security Technologies: Local and Regional Implications, New Mexico, (2005/2.) 147-149. o.

⁴⁶ V. Valkovic, D. Sudac, D. Matika: Port Security: Container Cargo Control Traffic Safety and Security Review (2005.) 236. o.

⁴⁷ FRONTEX, Risk Analysis for 2019., Warsaw, (2019.) 18. o.

magyarázható. Az értékelési időszakban a magyar-szerb és a bosznia-hercegovinai határszakaszokon észlelt felfedések számai is emelkedtek a 2017. negyedik negyedévre, de összességükben alacsonyabbak voltak. Az értékelt időszakban a nyugat-balkáni országok 82 nemzet állampolgárait jelentették az irreguláris határátlépési kísérletek miatt a közúti határátkelőhelyeken.⁴⁸

Beck szerint a dinamikusan fejlődő információs központú iparosodás és modernizáció, valamint a globalizáció miatt a belső biztonsági kockázati tényezők mellett egyre nagyobb kihívást jelent a megalapozott és teljes körű külső biztonsági tényezők feltárása, elemzése, értékelése, megelőző és helyzet kezelő protokollok kidolgozása. Szerinte a modernizálódás és a radikalizálódás párhuzamot generál a kockázati tényezők kialakulása között, amely változások a korábban alkalmazott módszerek felülvizsgálatát és korrekcióját igénylik azzal, hogy a veszélyelemek közé be kell illeszteni a terrorizmus és a tömegpusztító fegyverek társadalmak elleni alkalmazásának kockázatát. A fejlett társadalmak számára meghatározó problémaként jelent meg a biztonsági kockázatok spektrumának bővülése mellett a lakosság egyre intenzívebb szubjektív és objektív biztonság iránti igénye. Ez a dilemma a nemzetek, az államhatárok biztonságáért felelős szakmai szervezeteken túl a politikai döntéshozók részére is komoly kihívást jelent, mivel a gazdasági fejlettség fenntartása mellett kell olyan biztonsági rendszereket kialakítani, amelyek szavatolják a személyek és az áruk szabad mozgását, ugyanakkor a legmagasabb szintű biztonságot is garantálják.⁴⁹

Dye szerint a biztonságpolitikai elemek kialakításakor jelentős nehézséget okoz, hogy a transznacionális bűnözői hálózatok ugyanazokat a mobilitási útvonalakat és eszközöket használják, amelyeket a legális kereskedelmi szállítmányozók.⁵⁰ Flynn szintén felhívja a figyelmet, hogy a határon átnyúló bűnözés nem (csak) az államhatár túloldalán, annak mentén alakul ki, van jelen, hanem az beszövi a Földet és ráépül a nemzetközi kereskedelmi és turisztikai hálózatokra. Kiemeli tanulmányában továbbá,

---

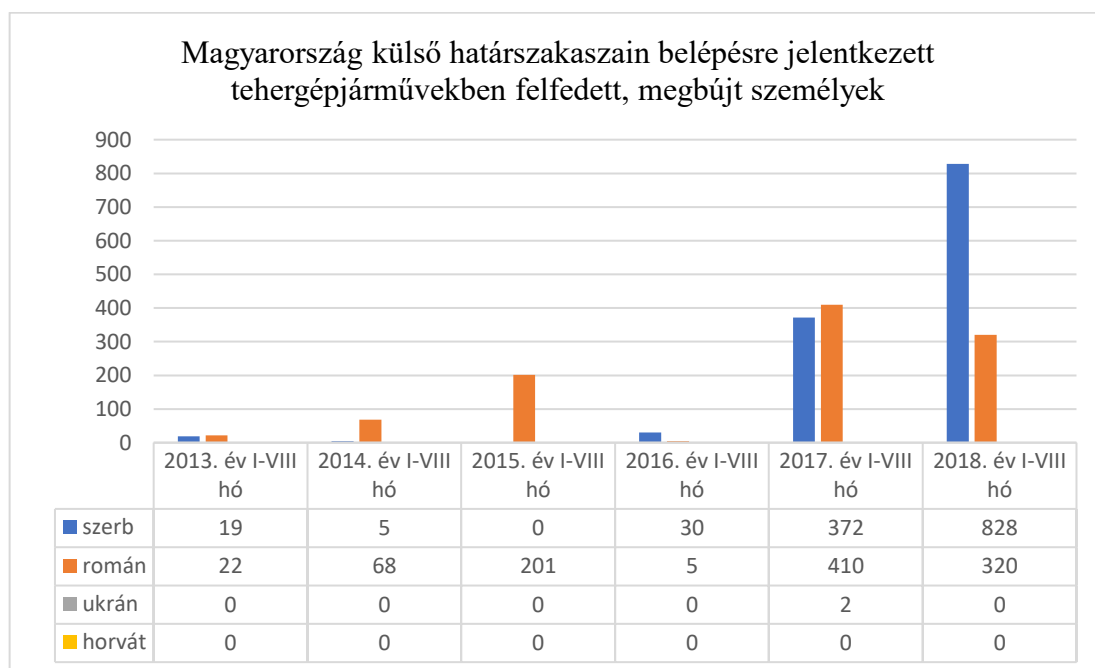
⁴⁸ Forrás: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/WB_Q1_2018.pdf 9. o. Letöltés időpontja: 2018. 09. 20.

⁴⁹ Beck Ulrich: The cosmopolitan perspective: Sociology of the second age of modernity. British Journal of Sociology, 51(1), (2000.) 79–105. o.

⁵⁰ Dye H. David: Sensors for screening and surveillance. Paper presented at the Hoover Institution National Security Forum Conference on Technology for Preventing Terrorism, Stanford University, CA. (2002.) 4-9. o.

hogy ugyan a terrorizmus jelentheti a legnagyobb kockázati tényezőt, de nem szabad csak annak megelőzésére koncentrálni kialakítani a nemzetek felderítő és elhárító mechanizmusát, jelentős erőket és eszközöket kell fordítani az ember és árucsempészetre, amely területen szintén bővülő együttműködést és többoldalú erőfeszítéseket kell tenni. A megfelelő politikai döntés kialakításakor figyelembe kell továbbá venni a határmenti (honi és túloldali) társadalmi szereplők egyéni, szociális, kulturális, gazdasági, kereskedelmi és egyéb igényeit is.⁵¹

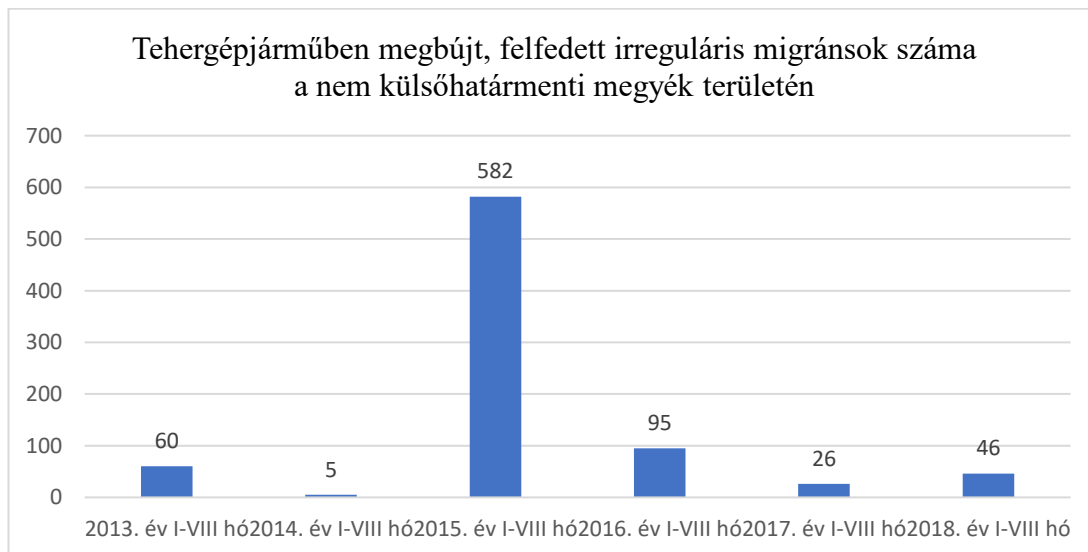
Magyarország államhatárain észlelt irreguláris határátlépési módszerek között nem csak megjelent, hanem dinamikusan növekvő arányban azonosítható be a személyek járművekben - elsődlegesen a rejtőzködési lehetőségek, a méretek miatt – a tehergépjárművekben történő megbújás. Ennek az elkövetési módszernek észlelt elemét képezi, amikor az irregulárisan államhatáron átjutni szándékozó nem a tehergépkocsi által szállított rakományban búj meg, hanem a jármű valamelyik elemén. Ez ugyan jelentős veszélyt jelent a „kísérletező” számára, de az államhatár közelében várakozó, majd azon áthaladó járműről az első lehetőség esetén le tud szállni és meg tudja kísérelni az elvegyülést a legálisan tartózkodó személyek között.

7. sz. ábra – szerző által készítve, ORFK RFÖIG HRFÖÖ által biztosított adatok

⁵¹ Stephen Flynn: End of the joyride: Confronting the new homeland security imperative in the age of globalization -Colloquium Series on Border Control and Homeland Security at Rutgers University (2003.) 5-11. o.

A rendelkezésre bocsájtott és vizsgálat adatok elemzése során megállapítható, hogy a módszer folyamatosan emelkedő tendenciát mutat és jellemzően a szerbiai és a román viszonylatban jelentkezik. A vizsgált időszak elemzése során figyelembe kell venni, hogy a szerbiai határszakaszon 2014. és 2015. években tömeges illegális bevándorlás jelent meg az államhatáron, amelynek kezelésére fizikai védelemként Ideiglenes Biztonsági Határzár (továbbiakban: IBH) került felállításra. Ennek és a „jogi határzár”-nak, valamint a megnövelt élőerős határőrizet következményeként növekedés jelent meg a határátkelőhelyeken történő irreguláris bejutási kísérletek számában, így a tehergépjárművekben történő megbújás módszerével történő elkövetésben is. A román határszakaszon a dinamikus növekedést a migrációs útvonalak áttérőlése és a szintén alkalmazott módszer, valamint annak felfedésére alkalmazott gépjárművizsgálati technika fejlesztése miatti növekedés okozta. A 2018. évi csökkenés a jellemző módon Csongrád MRFK illetékességi területén jelentkezett elkövetési módszer a csanádpalotai határátkelőhely belépő tehergépjármű forgalmának mélységi, utóellenőrzésének szisztematikus végrehajtása miatt csökkent le, mint legjobb módszer eredménye.⁵²

8. sz. ábra – szerző által készítve, ORFK RFŐIG HRFŐO által biztosított adatok

Tekintettel arra, hogy a belépő teherforgalom ellenőrzése, kutatása teljes körűen rendelkezésre álló röntgen eszközök hiánya miatt nem lehet totális, így a mélységi ellenőrzések során a 2017. és 2018. évekre jellemző elkövetési módszer szerinti

⁵² Forrás: <https://bit.ly/2VZcXMc> Letöltés időpontja: 2019. 03. 30.

növekedés mutatóját követi a mélységbe, tehergépjárművek megbújt személyek utólagos észlelésének száma is, amely tény szintén a kockázati elem súlyosságát erősíti. A határátkelőhelyek migrációs veszélyeztetettségének elemzésekor figyelembe kell venni a túloldali szervek által történt észlelések, alkalmazott intézkedések számát is a jogszerűtlen módon államhatáron átlépni szándékozókkal (tehergépjárművekben megbújtak) szemben. A két ország szervei által felfedett jogsértő személyek számának összege adja az adott határátkelőhely adott módszerre vonatkozó migrációs terhelését.

Az államhatáron átlépő teherforgalom ellenőrzésének normatív nemzeti szabályozó környezete

Magyarország hatályos Alaptörvénye szerint „A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme. A rendőrség részt vesz a jogellenes bevándorlás megakadályozásában.”⁵³

A Rendőrségi törvény (Rtv)⁵⁴ rendelkezései között a jogalkotó tételesen sorolja a hatáskörbe rendelt feladatokat, amelyek közül jelen tanulmány súlyozva vizsgálja az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalom, a szállítmányok - ide nem értve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletben meghatározott vámellenőrzést – ellenőrzési feladatait, annak részelemének költséghatékony, innovatív fejlesztésének indokoltságát, lehetőségét.

A rendőrség szolgálati szabályzata (Szs) rendelkezik általánosságban a határforgalom ellenőrzés feladatairól⁵⁵, valamint a hatályos határforgalom-ellenőrzési szabályzata (Hesz) a schengeni tagállami szövetség rendészeti szervének végrehajtási protokollját a nemzeti szakmai elvárásokat is figyelembe véve fogalmazza meg. A módosított és több területen kiegészített Hesz 28. pontja az alapszabály rendelkezéseit a tehergépjárművek kutatási feladataira vonatkozóan a 189/A-189/B. ponttal egészíti ki, felismerve a szakfeladatban rejlő magas szintű kockázati tényezőket, amelynek

---

⁵³ A 46. cikk (1) bekezdése az Alaptörvény hetedik módosítása (2018. június 28.) 9. cikkével megállapított szöveg.

⁵⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) 10-13.

⁵⁵ A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 63.§ - 64. §

csökkentése és egységes végrehajtása érdekében a kötelmek büntetőjogi joghátránnyal fenyegetett katonai kötelezettségként kerültek meghatározásra.⁵⁶

Nemzetközi normák, ajánlások és legjobb gyakorlatok az államhatáron belépő tehergépjárművek ellenőrzésére

A hatályos Schengen Kódex (továbbiakban: SK) lehetőségként kezeli a személy, busz és teherforgalom egymástól elkülönített, a SK melléklete szerint rendelt jelzőtáblákkal jelölt sávokon történő ellenőrzését, a jelentkező rendészeti szakmai feladatok normásításától eltekint.⁵⁷

A Kézikönyv (SKk) a szárazföldi határokon átlépésre jelentkező tehergépjármű forgalom ellenőrzésének „legjobb gyakorlata” sorolásában tételesen nevesíti lehetőségként röntgeneszköz és széndioxid detektorok alkalmazását megbújt személyek, csempészaruk felfedése érdekében. Az ajánlások közt szerepel az is, hogy lehetőség szerint a járművek ellenőrzését 2 tisztviselő hajtsa végre.⁵⁸

A FRONTEX koordinálásával a 2008. évben pilot projekt keretében megkezdődött egy „best practice” ajánlást tartalmazó kézikönyv szerkesztése. Az „X-Ray” Pilot Projekt általános célja a legjobb gyakorlatok meghatározása és az EU tagországok, a schengeni társult országok tapasztalatcseréjének megkönnyítése a járművekben megbújó, és az EU-ba irregulárisan bejutni szándékozó személyek felfedezésére. A fő cél egy gyakorlati kézikönyv összeállítása és az új technológiák használatának szélesítése az EU / schengeni társult államok szárazföldi határain. „Follow-up”-ként

---

⁵⁶ A Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás és a 17/2017. (IV. 6.) ORFK utasítás a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás módosításáról

⁵⁷ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/399 RENDELETE (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) 10. cikk (3)

⁵⁸ COM(2006)5186 végleges - A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA (2006. november 6.) a tagállamok illetékes hatóságai által a személyek határokon történő ellenőrzése során használandó közös „Határőrök gyakorlati kézikönyve (Schengeni kézikönyv)” létrehozásáról - II. SZAKASZ: Szárazföldi határok 1. A közúti határforgalom ellenőrzése, 1.3. Az ellenőrzéseket lehetőség szerint két határőrnek kell végeznie. * Jogalap: – Schengeni határ-ellenőrzési kódex (7. cikk, VI. melléklet).

az összeállított kézikönyv a jövőben segítségére lehet a FRONTEX által, az EU külső szárazföldi határain szervezett közös műveletekben résztvevőknek.⁵⁹

Elméleti ajánlások a tehergépjárműforgalom ellenőrzésének költséghatékony növelésére

George Bush amerikai elnök mandátuma alatt került kidolgozásra a „smart border” projekt, amelynek az elméleti megközelítése és az alkalmazásra rendelt protokollja iránymutatásul szolgálhat a külső határainkon belépő tehergépjármű forgalom komplex biztonsági követelmény rendszerének való megfelelésnek. A rendszer három pilléren nyugszik: a szűrésen, a biometrián és az információtechnológián. Az „intelligens határellenőrzés” biztosításához a határforgalom ellenőrzéssel kapcsolatos, szomszédos államközi és internacionális szintű, államok közti szakpolitikai egyeztetésekre, érdemi együttműködésre épülő adatcserékre, valamint azok ellenőrzésére van szükség a partner tagállamok hatóságai részéről.

A szűrés a szállítmányok és a személyek előzetes ellenőrzését feltételezi. A személyforgalom ellenőrzési technológiájában már az 1990. években kialakítottak olyan ellenőrzési sávokat az amerikai határforgalmi ellenőrzést végrehajtó szervek, amelyeket azok a személyek vehetik igénybe, akiknek a beléptetési jogosultságai korábban már vizsgálat tárgyát képezte, azt számukra az adott ország megelőlegezte. A járművek, azok szállítmányai esetében a rendszer hasonlóan működik, az előellenőrzött, felelős hatóság által biztonsági rendszerekkel védett elektronikus chipekre rögzített adatok birtokában az ellenőrzési idő minimálisra csökkenthető, amelynek köszönhetően a kereskedelmi célú szállítások mennyisége és beléptetési gyorsasága a biztonsági garanciák fennállása mellett jelentősen növekedett. A szűrés metodikájához sorolható a Fast Pulsed Neutron Analysis (FPNA), amelynek technológiai alkalmazása során az ellenőrzött járművek rakományát vizsgálják szkennelt impulzusos sugárnyalábokkal, pulzáló neutronokkal. Ezek az elemek kölcsönhatásba lépnek az ellenőrzött tárgyak elemeivel és olyan jellemző gamma-sugarakat képeznek, amelyek adott kémiai anyagra utalnak, így a vizsgálat tárgya beazonosíthatóvá, alakja és mérete vizuálisan ellenőrizhetővé válik. A rendszer 1 %-s

---

⁵⁹ PILOT PROJECT X-RAY KÉZIKÖNYV-TERVEZET (Legjobb gyakorlatok) Varsó, 2008OPS/RAU/RD

hiba arány körüli hatékonysággal látja el feladatát, jellemzően óránként 60 tehergépjármű ellenőrzésével, amely nagyságrendekkel magasabb hatékonyságot és biztonságot szavatol, mint a tisztviselő által végrehajtott vizuális ellenőrzés.⁶⁰

A tehergépjárművet vezető, kísérő személyzet biometrikus ellenőrzéseknek való alkalmassá tételével az államhatáron csak a jogszerű keretek között átlépni szándékozók és csak az arra jogosultak kapnak lehetőséget az ellenőrzést végrehajtó állam területére történő belépésre, ott tartózkodásra. Így az előzetesen biometrikus adataikat a hatóságok részére átadó tehergépjárművezetők, kísérők személyazonossága és beléptethetősége is kétséget kizáróan megállapítható az eljáró hivatalnokok részéről. A humán biometrikus ellenőrzési lehetőségek az átlépésre jelentkező személy egyedi, nem hamisítható fiziológiai jegyeinek előellenőrzött, biztonsági technológiával rögzített és zárt rendszeren valós időben ellenőrzött arcra, ujjlenyomatra, vénára, kézírásra, retinára, hangra terjedhet ki. Ez az ellenőrzési módszer magas szintű biztonságot garantál, hatékony lehetőséget teremt a nemkívánatos személyek országhatáron kívül tartására, a világ tíz legmodernebb technológiájaként jelent meg az ezredforduló idején.⁶¹ Meyers felhívja a figyelmet, hogy a Birkland féle „focusing event” modell a rendszer kialakításakor továbbra is kiemelt jelentőséggel bír.⁶²

Az információtechnológiai rendszer alapja szintén az államhatáron átlépni szándékozó személyek és járművek adatainak előzetes biztonsági ellenőrzését követően végrehajtásra kerülő be-, vagy kiléptetés. Az előzetesen ellenőrzött és az államhatáron átlépett személy, jármű, szállítmány adatait az arra jogosult hatóságok tárolják, kezelik, indokolt esetben elemzik, további kockázatelemzésnek vetik alá.

Világgazdasági elemzők szerint amennyiben nem következik be valamilyen extra kiterjedésű és hatású gazdasági világválság, úgy a 2010. és 2030. évek között minimálisan négyszeresére növekszik a termelés és így a kereskedelmi szállítmányok száma is. Ennek a fejlődési ütemnek kell megfelelnie a határforgalom ellenőrzésnek annak érdekében, hogy a társadalmi igények ne szenvedjenek csorbát, ugyanakkor

---

⁶⁰ Valdez, D. W.: Zaragoza bridge tests contraband detector. ElPasoTimes. Retrieved November 19, (2002.)

⁶¹ Woodward, J. D., Jr.: Biometrics: Facing up to terrorism. Santa Monica, CA: RAND. (2001.) 4. o.

⁶² Meyers, D. W.: Does “smarter” lead to safer? An assessment of the U.S. border accords with Canada and Mexico. International Migration, 41(4), (2003.) 5–35. o.

magas szintű biztonságot tudjanak továbbra is garantálni. Ilyen kihívásnak lehet megoldási lehetősége egy 4 elemből álló, komplex, egymásra épülő határforgalom ellenőrzési rendszer.

Az 1. elem a szállítmány (konténer) integritását, sérthetetlenségét jelenti, aminek feltétele a berakodó helyen alkalmazott magas szintű biztonsági tevékenység alkalmazása annak érdekében, hogy a szállítmány közé ember, illetve csempészáru ne kerülhessen. Ennek a rendszernek kell biztosítani azt is, hogy a konténer (szállítmány) zártan maradjon, annak engedély nélküli nyitása, a szállítmányba történő jogosulatlan bejutás, elhelyezés észlelhető, beazonosítható legyen.

A 2. elem a szállítmány nyomon követésének biztosítása, amely GPS alapú rendszerrel valós idejű tájékoztatást, visszakövethető ellenőrzési lehetőséget biztosít a szállítmányozó és a határforgalom ellenőrzést végrehajtó tisztviselő számára annak vizsgálatára, hogy merül-e fel olyan kockázati tényező, amely a szállítmány államhatáron felnyitással, vizuális vizsgálatát indokolja.

A 3. elem a szállítmányokat gyorsan, biztonságosan és „roncsolás mentesen” vizsgálja, amely feladatra a legalkalmasabb eszközök a különböző röntgensugaras berendezések.

A 4. elem az államhatár átlépési helyéül szolgáló határátkelőhelyek fizikai biztonsága, amely képes azt szavatolni, hogy a szállító járművek vezetői kabinjába, a jármű részeire észlelést és azt követő intézkedés nélkül nem juthat fel irregulárisan az ország területére bejutni szándékozó migráns.

A rendszer működtetése érdekében a határátkelőhelyeknek rendelkezniük kell folyamatosan felügyelt és indokoltan korrigált kockázat elemzési adatokkal; a kritikus kockázatot jelentő adatokhoz és információkhoz történő folyamatos hozzáférési lehetőséggel; infrastrukturális, információbiztonsági és adatvédelmi megfeleléssel; valamint folyamatosan kontrollált integritással.⁶³

Az OSCE⁶⁴ 2012. évben jelentetett meg egy olyan könyvet „Handbook of Best Practices at Border Crossings – A Trade and Transport Facilitation Perspective” címmel, amely a tehergépjárművekkel kapcsolatos, országokként jellemző kockázati tényezőket, a szállítmányozók számára megfogalmazott ajánlásokat és az ellenőrző

---

⁶³ John Medalia: Port and Maritime Security: Potential for Terrorist Nuclear attack Using oil tankers, CRS Report to Congress, December 7, (2004.) Code RS21997.

⁶⁴ Forrás: <https://www.osce.org/> Organization for Security and Co-operation in Europe / Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ)

hatóságok munkáját ismertetik. A kézikönyvet az EBESZ gazdasági és környezeti tevékenységeinek koordinátori irodája és az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottságának (UNECE) Közlekedési Divízió Hivatala közösen dolgozta ki a gyors és biztonságos tehergépjármű államhatáron történő átlépésének támogatására. A tanulmány kitér a járművekben történő megbújások kockázatára, annak felderítési nehézségeire. A hatékony ellenőrzést biztosító „x-ray” eszközök jelentősen növelik az ellenőrzések hatékonyságát és optimalizálják a rendészeti eljárásokat, segítik a tisztviselőket a jogszabályok megsértésének gyors felismerésében és csökkentik a szállítmányozók működési költségeit (ideértve az időt is).⁶⁵

Európa egyik legnagyobb teherforgalmi ellenőrzését végrehajtó és az irreguláris migráció által szintén az egyik legveszélyeztetettebb határátlépési pontja Calais és Dover között van. A komplex biztonsági rendszert a francia és angol hatóságok mellett, azokkal együttműködő szolgáltatók biztosítják.

A napi több ezer kamion technikai ellenőrzését a költséghatékony biztonság növelése érdekében a röntgensugaras eszközök kiváltására alkalmas új technológiai alapokon nyugvó eszközökkel ellenőrzik. A teherautók 100 % -t PMMW (Passive Millimetric Medium Wave) segítségével vizsgálják, amely passzív közepes hullámokat használ a potenciális emberi jelenlét észlelésére a járművön és annak szállítmányán belül.⁶⁶ A nagy mennyiségű teherforgalmat úgy kell megvizsgálni, hogy az alkalmazott eszköz működtetési időciklusa alatt az azon kívüli forgalmi adatokhoz viszonyítva az áteresztőképesség nem csökkenhet, a határlépési pontnak folyamatosan működnie kell. A feladat ellátását nehezítik a különböző járműtípusok és rakományok jellemzői, valamint a tény, amely szerint a szervezett bűnözés és az emberkereskedők céljai ütköznek a hatóságok, a szállítmányozók és járművezetők érdekeivel, ami miatt folyamatosan törekednek újabb és újabb megbújási módszerek alkalmazására.⁶⁷

Az angol határőrség által kezdeményezett ajánlás egy olyan „check-list” alkalmazása a tehergépjárművek vezetői részéről, amelynek teljesítése és dokumentált vezetése támogatást nyújt a szállítmányok biztonságának fenntartására, az irreguláris

---

⁶⁵ Handbook of Best Practices at Border Crossings – A Trade and Transport Facilitation Perspective (2012.) Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) 159. o.

⁶⁶ Christopher Trevor Taylor: Enhancement of imagery from passive millimetre-wave systems for security scanning University of Glasgow (2015.) 1 - 197. o.

⁶⁷ Forrás: <https://www.eurotunnelfreight.com/uk/safety-and-security/controls/> Letöltés időpontja: 2018. 09. 25.

migránsok szállítmányban történő, észlelés nélküli megbújására, valamint az ellenőrző tisztviselő számára a kockázatelemzés hatékonyságának növelésére.⁶⁸

A kutatási időszakban vizsgált és megkeresett határforgalom ellenőrzést végrehajtó (Amerikai Egyesült Államok, Bulgária, Észtország, Finnország, Franciaország, Izrael, Kína, Lettország, Litvánia, Nagy-Britannia, Olaszország, Románia) szervezetekre jellemző, hogy a kisforgalmú, alacsony migrációs veszélyeztetettségű nemzetek az államhatáraikon nem alkalmaznak röntgensugaras eszközöket. A megbújt személyek kutatását általában kockázatelemzést követően, egyéb érzékelőkkel (széndioxid mérő, szívdobbanás érzékelő) vagy más kutató eszközökkel (videokamera stb.) hajtják végre. A magas biztonsági szintre törekvő államok, illetve a magas migrációs kockázatú határokkal rendelkező nemzetek stabil-, mobil- és mélységi mobil ellenőrzésekre is használnak röntgensugaras eszközöket, valamint törekszenek olyan technológiai eszközfejlesztésekre, amelyeknek a kibocsájtott sugárzása minimális, vagy nincs is. A teljesség igénye nélkül kutattam és azonosítottam be olyan vállalkozásokat, amelyek a határforgalom ellenőrzés biztonsági követelményeinek megfelelő röntgensugaras eszközöket is készítenek, forgalmaznak.⁶⁹

A vállalkozások részére továbbított adatkérésekben kiemelt szempontként szerepeltek az alábbi kérdések:

Forgalmaz-e Európa területére:

- x-ray,
- scanner,
- PMMW,
- vagy egyéb hightech megoldással működő eszközt?
- Ha igen (típusokként):
  - biztosított-e a mobilitása és azt mi garantálja?
  - az eszköznek milyen forrásból (hálózati áram, akkumulátor, napelem stb.) kell biztosítani az energiát?
  - alternatív energia alkalmazása esetén hány óra az üzemidő?
  - mekkora az energiaigénye az eszköznek?

---

⁶⁸Forrás:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/365249/Vehicle_security_checklist_-_Hungarian.pdf Letöltés időpontja: 2018. 09. 25.

⁶⁹ Lásd 1-2. sz. melléklet

- Milyen mértékű sugárzást gerjeszt az eszköz?
- Mekkora biztonsági zónát kell garantálni?
- Mobil eszköznek mennyi idő a telepítési ideje?
- Hány jármű az ellenőrzési kapacitása óránként?
- Alkalmas-e a kamionokon kívül:
  - buszok,
  - vasúti vagonok,
  - kisebb járművek vizsgálatára egyaránt?
- Az eszköz működésének időszakában a helyszínen:
  - Egy, vagy több tisztviselő szükséges?
  - Alkalmazható-e automatizált ellenőrzésre az eszköz (megbújt személy detektálása esetén riasztást küld)?
- A tájékoztatásában ismertetett eszköznek milyen időszakokként és milyen időtartamú garanciális szervizelési igénye van?
- Az ajánlott eszköz esetleges meghibásodása esetén:
  - Biztosított-e 24 órás helpdesk szolgáltatás,
  - Helyszíni javítás esetén mennyi idő alatt vállalnak helyszínre érkezést,
  - Indokolt esetben biztosított-e csereeszköz?
- Az ismertetett eszköznek mennyi a beszerzési összege?

Az írásos megkereséseket követő konzultációk eredményeként a képviselettel bíró tárgyaló személyek minden esetben kiemelték, hogy az eszközkézelők képzése az esetleges beszerzést megalapozó szerződés részét képezi.

A kapott választájékoztatók adatainak elemzése során kiemelkedőnek értékelhető a „SMITHS DETECTION” és az „ADANI”⁷⁰ cégek ajánlásában sorolt mobil röntgen sugaras eszközök alkalmazhatósági paraméterei.

Az ADANI által szintén továbbított referencia jegyzék szerint a cég 1999. év és 2018. júliusa közti időszakban 1957 röntgensugaras biztonságtechnikai kutatóeszközt forgalmazott a világ számos országába a megrendelők részére. Az eszközelemzési adatokat követően, a magyar viszonyokra jellemző (megkeresési kérdésekben megfogalmazott) szakmai igényű paramétereknek történő megfelelésre, a DTP6000LVM típusú eszköz részletes dokumentációját is biztosította a gyártó. Az ebben szereplő adatok vizsgálati eredménye alapján az eszköz maximális biztonsággal

---

⁷⁰ 3. sz. melléklet

alkalmazható lehet Magyarország legnagyobb teherforgalmú határátkelőhelyén belépő forgalom folyamatos ellenőrzésére is.

A SMITHS DETECTION által továbbított dokumentációk elemzési adatai alapján a jelentkező feladathoz rendelhető eszköz a HCVM35T azonosítót viseli.⁷¹

A megkeresési adatokra adott válaszok és az eszközök műszaki, technológiai paramétereinek elemzése során megállapítható, hogy a forgalmazott eszközök jellemzően sugárzásos technológián alapulnak. A forgalmazók kezelésében rendelkezésre állnak stabilan telepíthető eszközök (vasúti teherforgalom ellenőrzésére pld. HCVT60 típusjelű, SMITHS DETECTION által forgalmazva), valamint kisebb és nagyobb járművek kutatására alkalmas mobilizálható eszközök is vannak. A nagyméretű technológiák alkalmasak valamennyi jármű típus vizsgálatára, amelyek a kutató kar alatt akadály nélkül át tudnak haladni. A mobilitás jelentőségét növeli, hogy nem csak a technikát lehet áttelepíteni, hanem a járműre szerelt karral adott tárolóhelyen lévő járművet, konténert is lehetséges ellenőrizni a jármű vizsgált rakománnyal párhuzamos irányú mozgásával. A technológia üzemeltetése jellemzően hálózati áramról működtethető, de típus függően rendelkezésre állnak (a mobilitás növelése érdekében és elektromos szolgáltatói havaria kikerülésére) nagy teljesítményű akkumulátorok, amelyek több órán keresztül képesek biztosítani az üzemelő eszköz energia igényét.

A sugárzó eszközök valamennyi egészségvédelmi és sugárbiztonsági szabványnak megfelelnek, a biztonsági zónák jellemzően néhány méteresek, típusfüggők. A járművekre telepített, illetve járművekkel szállítható eszközök helyszíni telepítési, üzembehelyezési ideje szintén változó, 20 perc és 4 óra közötti időszakokra tervezhető. Az eszközök alkalmazása során (tehergépkocsi esetében) a kezelő személyzet képértékelő, támogató szoftverelemzési adatok vizsgálatán is alapuló felkészültségét és a rakományt, a szállítójárművet is figyelembe véve, az átlagos áthaladási kapacitás adatok óránként 40 – 80 tehergépkocsit jelentenek.

A vizsgált eszközök alkalmazása során a helyszínen 1 tisztviselő aktív tevékenysége szükséges, aki a scannelt képállományt elemzi, vizsgálja. A kapott tájékoztatások szerint az eszközök jellemzően garanciális feltételekkel vannak forgalmazva, tervezhető alkalmazási idejük min. 10 év. Esetleges meghibásodás esetére 24 órás diszpécser szolgálatok működnek és a cégek telephelyei, disztribútorai, javító

---

⁷¹ 4. sz. melléklet

megbízott vállalkozások földrajzi elhelyezkedésének függvényében, szükség szerint néhány órán belül a helyszínen megjelennek. Forgalmazó és hiba, illetve eszköz függvényében lehetséges cserealkatrész (eszköz) biztosítása a folyamatos feladat ellátásra, amelynek egyik feltétele a forgalmazó által meghatározott, időszakos üzemeltetés biztonsági ellenőrzések végrehajtása.

A forgalmazók által továbbított eladási árak a mobilizálható, tehergépjárművek ellenőrzésére is alkalmas eszközök esetében nettó 1,6 – 2 millió euró összegben jelölhetők meg, 99 %-s ellenőrzési biztonság garantálásával.

Az adatgyűjtés során a határőrizetben alkalmazott kézi hőkamerákhoz hasonlóan, kis méretű, kézi röntgensugaras eszközök is beszerezhetők a forgalmazóktól (pld.: <http://www.scanna-msc.com/uk/sectors/border-security/>). Ezek az eszközök alkalmasak lehetnek kisebb méretű járművek, csomagok bontás-, roncsolásmentes vizsgálatára. A nagyságrendekkel alacsonyabb beszerzési árú technológia szintén magas szintű biztonsági ellenőrzések végrehajtására lehet alkalmas.

A tanulmány rávilágított, hogy a belépő tehergépjárművek speciális technikai eszközökkel, így röntgensugaras technológiával történő ellenőrzése a kockázat elemzési adatok alapján – szükségszerű és indokolt.

A hatályos nemzetközi és nemzeti jogszabályi környezet, szakmai ajánlások az alkalmazás feltételrendszerét kialakították, biztosítják a határátkelőhelyek ellenőrzési vonalain és mélységi területeken is. Globalizált világunkban a jelenkor technológiai fejlettségének alkalmazásával rendelkezésre állnak olyan gyártók, forgalmazók, akik a nemzeti szakmai, biztonsági igényeknek megfelelő eszközöket képesek biztosítani a folyamatos feladatellátás támogatására. A kutatási és tapasztalati adatok tanúsága szerint 100 %-s biztonság semmilyen területen nincs, de 99 %-s hatékonyság kiemelt arányúnak értékelhető az államhatárok védelme során, amely biztonság (megbújt ember és tiltott anyagok, csempészáruk észlelése) ára eszközönként bruttó 1 milliárd forint körüli összegre tervezhető.

Hol jelenik meg a költséghatékonyság?

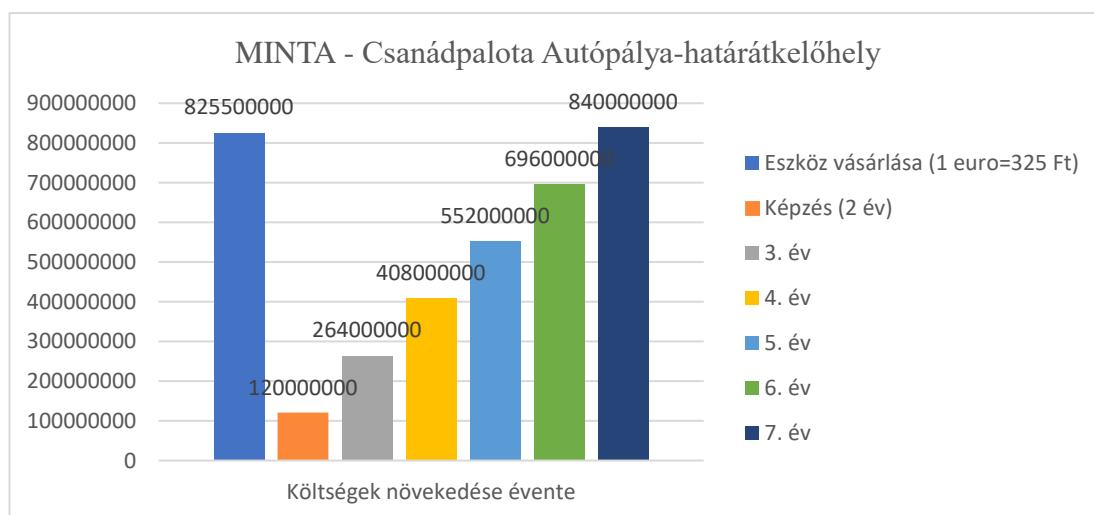
A biztonság és hatékonyság az eszköz javára a tisztviselő kézi eszközökkel történő, vizuális kutatásának hatékonyságával szemben vitathatatlan, továbbá az alkalmazhatósági időszak képes lefedni egy határrendészeti közép-, vagy akár hosszú távú stratégiát is.

A feladatellátás humán oldalú biztosításának vizsgálata során elemeztem a munkáltatót terhelő, bruttó kifizetési költségeket 1 rendőr felkészítésének járulékokkal növelt, valamint a kutatójárőr szolgálati feladatot jellemzően végrehajtó, személyes paraméterekkel rendelkező 1 rendőr éves szinten kifizetésre kerülő, járulékokkal növelt költségvetési igényét. A külső határokon ismertek a teherforgalmat beléptető határátkelőhelyek, az ott működtethető teherforgalmi sávok száma. A folyamatos szolgálati feladatok végrehajtásához, a hatályos normakörnyezet rendelkezéseinek biztosítása mellett, 1 szolgálati feladathoz 6 rendőr szükséges (szakmai ajánlások 5,2 fővel számolnak, ugyanakkor gyakorlati tapasztalatok szerint 1 szolgálati feladat teljesítésére hosszú távon 6 fő tervezett biztosítása szükséges). A monitor előtti feladatokat ellátók részére a munkavédelmi szabályok 50 percenként 10 perc szünetet rendelnek el, így 1 röntgeneszköz folyamatos üzemeltetése esetén 2 rendőrt 6 váltásban szükséges rendelkezésre állásra felkészíteni, szolgálat vezénnyelésnél tervezni. A rendőr tiszthelyettesek felkészítését végrehajtó rendészeti szakgimnáziumok tájékoztatása szerint 1 rendőr, teljes jogú, kétéves képzése két költségtervezési ciklusra tervezhető. Az első évben jellemzően tanintézeti felkészítésben részesülő 1 hallgató esetében összesen jelentkező, járulékokkal növelt költség 800,000 forintra tervezhető. A második évben már kinevezett rendőrökként a kollégák juttatásait a fogadó területi szerv finanszírozza, 1 rendőr esetében 4,000,000 forint körüli bruttó összeg körül, ami 1 rendőr kétéves oktatása során 5,000,000 forint átlagos kifizetésben tervezhető. A kutató járőr feladatot forgalmi sávonként ajánlja a SKk, amely a szakmai tapasztalatok tanúsága szerint, valamint a folyamatos forgalom áramlás fenntartása érdekében az útlevélező mellett minimálisan is indokolt. Ennek az 1 rendőrnek az éves, átlagosan tervezhető kifizetési köteleme a munkáltató részéről 6,000,000 forint körüli összeg.

Amennyiben figyelembe vesszük, hogy 1 rendőr képzése kb. 5,000,000 forint, majd évenként és személyenként további 6,000,000 forint kiáramlással kell számolni, ez a forgalmi sávonként minimálisan szükséges 6 rendőr esetében 30,000,000 forint képzési és évenként további 36,000,000 forint járandósági összegről beszélhetünk. De ez csak egy teherforgalmi sáv... Például Csanádpalota Autópálya-határátkelőhelyen 4 belépőoldali teherforgalmi sáv üzemeltethető alapesetben, ami már 4*6 rendőr képzésére 120,000,000 forint, valamint a feladat ellátása időszakában évenként 144,000,000 forint költséget indokolt tervezni egy alacsony hatékonyságú és biztonsági szintet takaró tehergépjármű kutatási feladat végrehajtására. Matematikai

alapokat vizsgálva megállapítható, hogy a kétéves képzésről kikerült rendőri állomány hatéves szolgálat ellátási idejével növelt, munkáltatót terhelő összeg lefedi egy röntgensugaras eszköz beszerzési árát, ami így már a következő négyéves alkalmazási ciklusban rentábilisnak is értékelhető. Mindez 1 határátkelőhely vonatkozásában, humán oldalról jelentkező költségigény, minimális hatékonyság mellett.

Az 1 eszköz telepítési helye ugyanakkor a teherforgalom ellenőrzésének útlevél (személy) ellenőrzési vonalától eltérhet, 1 sávra szűkített áteresztés mellett javasolt alkalmazni annak áteresztő kapacitására figyelemmel. Értékelnünk kell továbbá az emberi oldal költségeinek tervezésekor a fluktuációs ráták arányait, amelyek további rendőrök képzését és rendszerbe állítását igénylik, a jelenleg forgalmazott technológiák átlagos 10 év üzembiztos alkalmazási időtartamával szemben. Amennyiben a rendőr úgy dönt, hogy távozik a rendőrségtől, úgy az ő bekerülési költsége elveszik, míg az eszköz jelentős többletköltség nélkül bármikor áthelyezhető, illetve tovább értékesíthető, érték kompenzációt tud biztosítani.

9. sz. ábra – szerző által készítve
eszköz forgalmazó, tanintézet és munkáltató által biztosított adatok

Összefoglalás, ajánlások

A globalizált XX. század végén és XXI. század elején jelentkező komplex biztonsági kihívások hatékony kezeléséért felelős szervezetek jelentős politikai szintű kritikát kaptak azért, mert nem tudták érdemben és kellő hatékonysággal szavatolni az államhatárok sérthetetlenségét. Később ezek a folyamatok az aktuálpolitika színterének mindennapjaiban is megjelentek és társadalmi szintű negatív minősítéseket kaptak a politikai vezetők, a jogalkotók, a végrehajtó szervezetek azért,

mert a lakosság nem érezte magát biztonságban az államhatár átjárhatósága miatt, nem rendelkeztek arról bizonyossággal, hogy szubjektív biztonságuk nincs veszélyeztetve. Az állami politika alapvetően kirekesztő, arra törekszik, hogy a nemkívánatos személyek a területén kívül maradjanak. Ugyanakkor ezt a hatékony ellenőrzést úgy kell kialakítani és fenntartani, hogy a társadalmi fejlődését biztosító gazdaság elemek ne sérüljenek, ne érintse fogyasztókra áttérhelt költségnövelést generáló, az elvárhatónál nagyobb várakoztatás a teherforgalom biztonságos ellenőrzése esetén sem.

Az államhatárok őrizetére vonatkozó realista nézet, amely a katonai jellegű őrizetet és ellenőrzést preferálja, merőben ellentétes a globalista gondolkodók világképével, amely szerint a határok jelentősége megszűnt, az ellenőrzések formálissá alakíthatók. A kétféle gondolkodásmód alapvetően helytálló, de figyelmen kívül hagyják annak képviselői a területi szuverenitás nemzetközileg elfogadott alapelveit, a nemzeti és nemzetközösségi érdekek különbözőségét éppúgy, mint a katonai konfliktusok esélyének csökkenését és a CTAs tevékenységének erősödését. Nem kellő súllyal értékelik a széleskörű biztonsági kockázatok rendészeti eszközökkel történő kezelésének lehetőségét, a krimmigráció elkerülésének indokoltságát. Az irreguláris migrációra jellemző pull és push faktorok hatásainak rövid-, közép- és hosszútávú, komplex elemzésének eredményeiből a jelentkező feladatok jogszerű és szakszerű, biztonságos és arányos, valamint költséghatékony végrehajtásához a szükséges és elegendő erőt, eszközt kell biztosítani az államnak.

A folyamatok elemzésének eredményeként indokoltá válhat a jogszabályi környezet korrekciója, új szabályozás kiadományozása. Tekintettel arra a tényre, hogy önmagában a migráció jelensége nem értékelhető a bűnözés kiváltó okának, célszerű kerülni a krimmigráció alkalmazását.⁷²

A tanulmány több, a nemzetközi gyakorlatban alkalmazott és ismertetett eszközt, ajánlást, módszertant sorol, amelyek hazai szintű alkalmazása javasolt annak érdekében, hogy a társadalom biztonsági és gazdasági érdekei egymás mellett érvényesüljenek, a katonai és büntetőjogi eszközök helyett rendészeti módszerrel kezelje a felelős szervezet az államhatáron belépésre jelentkező teherforgalmat.

---

⁷² Juliet P. Stumpf: The Crimmigration Crisis: Immigrants, Crime, and Sovereign Power American University Law Review, Vol. 56., (2006.) 367. o.

A határrendészet közép és hosszú távú rendőrségi stratégiájának, a tervezési és végrehajtási ciklusok feladatainak kidolgozása - egységes elvek mentén, a migrációs kibocsájtó és fogadó célországokig átnyúló mozgási irányokat és elkövetési módszereket értékelő kockázat elemzésekre épülve – elengedhetetlen. Ennek a stratégiának súlyozott elemét kell képeznie a külső határokon belépésre jelentkező teherforgalom gyors, biztonságos, költséghatékony ellenőrzési rendszerének kialakítása, a feltételek mindenoldalú biztosítása.

Az egységes protokollok alkalmazását erősíthetik olyan határátkelőhelyek üzemeltetése, ahol csak teherforgalom ellenőrzése zajlik a hatáskörrel rendelkező szervek részéről, gazdasági szolgáltatók és más hatóságok együttműködésével.

A jelenleg rendelkezésre álló, legmagasabb szintű biztonsági hatékonyságot garantáló eszközök a rendőrség részére elérhetők, hozzáférhetők, ugyanakkor annak beszerzési és üzemeltetési költsége miatt politikai döntést hozó egyetértő támogatás szükséges.

Kockázatelemzési adatok alapján meghozható az a döntés is, hogy hány eszköz alkalmazásával tartható fent a biztonságos határellenőrzés és a növekvő teherforgalom gyors ellenőrzése, az irreguláris migráció határátkelőhelyekre történő beszorulása miatti technológiai fejlesztések milyen arányúak legyenek. Fontos lehetőségnek tartom, hogy az eszközök rendelkezésre állása esetén a dunai teherhajózás konténerei éppúgy hatékony ellenőrzés alá vonhatók, mint a kiemelt nagyságrendű teherforgalmat bonyolító közúti határátkelőhelyek, kockázat elemzések alapján sorolt mélységi csomópontok, rakomány tároló deponálási helyek. Mindezt a biztonságot Magyarország viszonylatában Nemzeti Adó- és Vámhivatal kezelésében már rendelkezésre álló további 3 modern, mobilizált, a teherforgalom röntgensugaras ellenőrzésére alkalmas eszközzel történő kutatásának rendelkezésre állásával képes lehet szavatolni a rendőrség. A költséghatékony, többcélú alkalmazást a mobilitás tovább támogatja azzal a lehetőséggel, amely szerint ezek az eszközök kiemelt biztonsági fokozatú rendezvények biztosításába is bevonhatók.

A hatékony alkalmazás feltételeként az ellenőrzési áteresztő kapacitásokat figyelembe véve az eszközkezelői jogkört a Készenléti Rendőrség hatáskörébe célszerű utalni, amely szervezet eszközkezelésre rendelhető állománya a speciális képzés ismeretében, folyamatosan bővülő gyakorlati tapasztalatok birtokában az ország teljes területén feladat ellátásra irányíthatók. Az alkalmazás során figyelembe kell venni, hogy a mobilitás és biztonsági feltételek érvényesítésével a teherforgalom (beléptető határátkelőhely sávkapacitásától függetlenül) kiterelés alkalmazásával egy eszköz

alatt, egy sávra kiterelve válik ellenőrizhetővé még a jelenlegi legnagyobb belépő teherforgalom is.

A mobilitás lehetőséget biztosít arra is, hogy a kockázatelemzési adatok, a CTAs tevékenység modellezésével időszakosan (huzamosan, hetekig, napokig, órákig) legyen adott helyszínen alkalmazva, majd kivonásra kerüljön, vagy másik helyszínnre kerüljön áttelepítésre az eszköz, hogy visszatérő ellenőrzést hajtson végre az elsődleges helyszínen. A Készenléti Rendőrség kezelésében lévő koordinált alkalmazás alapvetően képes biztosítani az operativitás határrendészeti szakmai jelentőségét is, mivel az ellenőrzés helyszínére jelölt helyi és területi szervek nem rendelkeznek információval arról, hogy mikor és hol, milyen időtartamban történik röntgensugaras teherforgalmi ellenőrzés a területén belépő, azon áthaladó teherforgalom esetében.

Tekintettel arra, hogy a migrációs irányok változnak, igyekeznek az útkeresés során megelőzni a rendészeti modelleket, így az alacsony forgalmú, migrációs kockázat szerint mérsékelt veszélyeztetettségű teherforgalmi beléptetést végrehajtó határátkelőhelyekre indokolt kézi röntgensugaras eszközök biztosítása. Ezen eszközök alkalmazásának különösen ott van nagy jelentősége, ahol az EU belső és Schengen külső határok miatt a vámszerv nincs (nem folyamatosan) jelen, de belépésre jelentkeznek olyan harmadik ország vámzárjával ellátott tehergépjárművek, amelyek jelentős migrációs kockázatot jelentenek. Az ilyen járművek roncsolásmentes, nagy hatékonyságú ellenőrzése az ilyen eszközök rendelkezésre állása esetén szintén biztosíthatóvá válik.

A költséghatékonyságot az elérni kívánt cél, a biztonságtechnológiai határfok, a tárgyi költségek és a humán oldali igények, költségek összevetése a stratégiai időszakot lefedő megtérülésével igazolja. A modern társadalmi elvárásokat igénylő, határokon átvélő politikai döntés, költségvetési finanszírozás, valamint a biztonsági határfok magas szintre emelése és ott tartása miatt mind a társadalom, mind a gazdaság szereplői részéről a biztonságérzet növekedését, azzal együtt a fejlődés és beruházás igényét váltja ki.

A preaktív rendészeti eszköztár szélesítése és a költségmegtérülés (alkalmazott röntgensugaras eszköz beszerzése, üzemeltetése) érdekében indokolt a hatályos

Idegenrendészeti törvény (Itv)⁷³ és végrehajtási Kormányrendeletének kiegészítése, korrekciója.⁷⁴ A probléma tagállami szinten történő jelenléte és annak jogi eszközzel történő kezelése érdekében indokolt a Kódex kiegészítése is a fuvarozó felelősségének kiterjesztésére, az elvárható együttműködés szankcionálási lehetőségével a magyar (korrigált) minta szerint. Amennyiben a jogalkotó a törvény hatályát kiterjeszti a teherforgalmi fuvarozóra is, úgy annak az önellenőrzési kötelme teljesítésével kell biztosítani azt, hogy a szállítmányban megbújt, a járműben, járművön nincs az államhatár beléptető határrendészeti ellenőrzésének időpontjában irregulárisan bejutni szándékozó személy. Ha az ellenőrzés mégis megbújt személyt fed fel és a szállító esetében egyéb bűncselekmény gyanúja nem merül fel, úgy esetében szintén kiszabhatóvá kell tenni közrendvédelmi bírság alkalmazását.

Ajánlott a biztonsági kockázatra, az integritásra tekintettel a diszkrecionalitás lehetőségét megszüntetni az intézkedő részéről, alkalmazva az előtalált személyek számával szorzandó bírságösszeggel. Amennyiben a rendészeti eljárás alá vont irreguláris migráns az intézkedés időtartama alatt nem irányítható, nem kísérhető vissza a szomszédos ország területére, úgy a jelentkező költségek a szállítóra szintén áttérhelhetővé kell, hogy váljanak. A biztonság és annak elemei a nemzetközi teherforgalom valamennyi szereplőjének közös felelőssége, amelyet indokolt esetben rendészeti eszközökkel ki lehet és ki kell kényszeríteni az államhatalom és a jogalkotó, a delegált jog alkalmazója részéről.

A teherforgalom költséghatékony és innovatív ellenőrzésének komplex rendszere a jogalkotó, a politika, a társadalom és a globalizált világ gazdasági, valamint CTAs szereplőinek folyamatosan változó tevékenységére, céljára és módszertanára épül. Nem szabad ugyanakkor figyelmen kívül hagyni a kockázat elemzési adatok alapján jelen lévő és prognosztizálhatóan növekvő teherforgalmat, az irreguláris migrációhoz köthető biztonsági réseket, amelyek alapját képezhetik egyéb súlyos, jogsértő cselekményeknek, a terrorizmusnak, a hibrid hadviselés eszköztárának. A társadalom tagjai joggal várják el megválasztott kormányuktól és törvényhozásuktól, hogy minden jogi eszközt és rendelkezésre álló technikát rendelkezésére bocsájtja a felelős

---

⁷³ A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 69. § (1), (5)

⁷⁴ A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Kormány Rendelet 149. § (1),

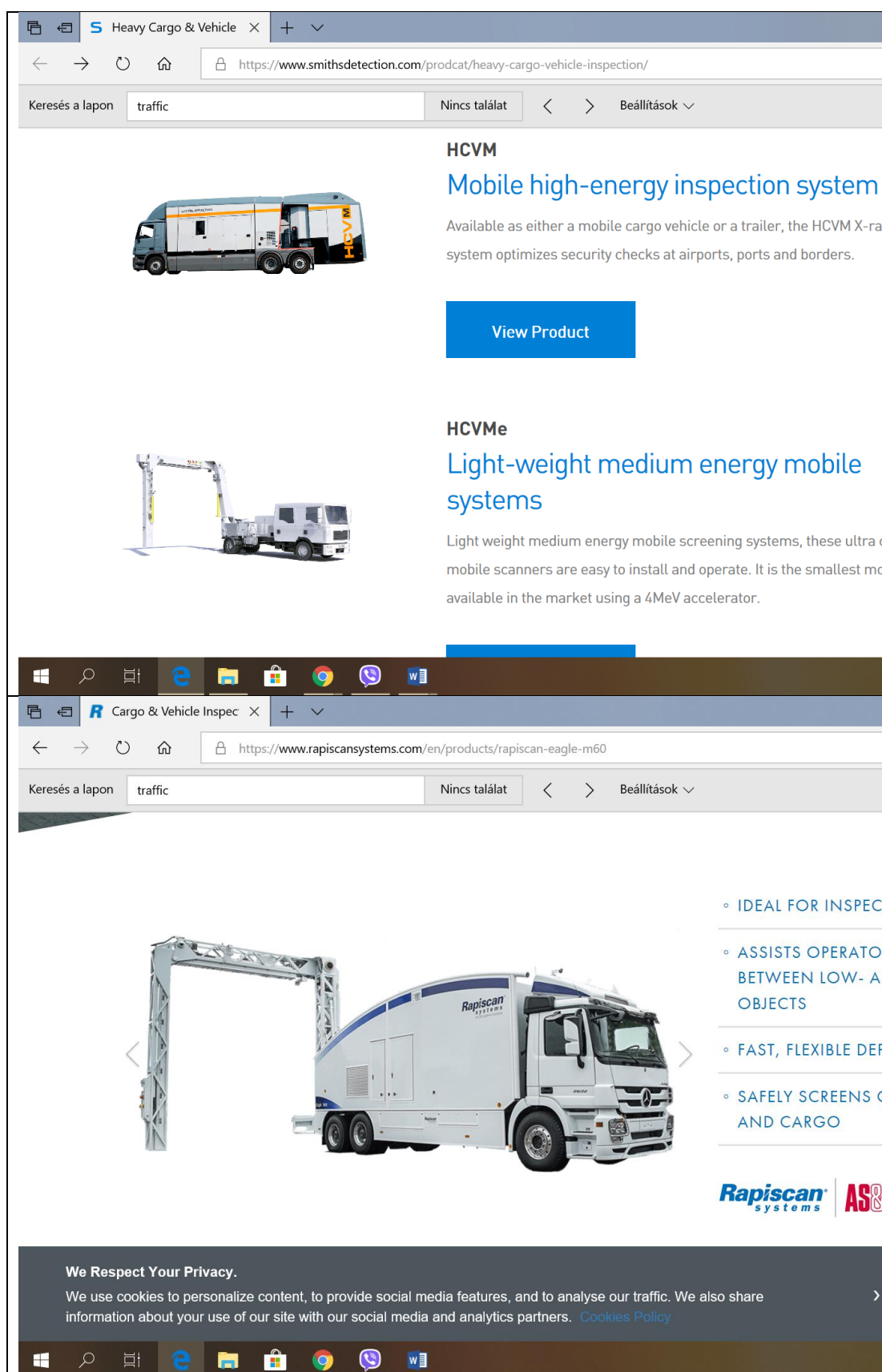
szervezetek részére a biztonságuk szavatolása érdekében. Ez a tevékenység nem merülhet ki csak eszközbeszerzéssel, a változó komplex problémát komplex új megoldásokkal (PABP)⁷⁵ kell kezelni. A költséghatékonyság ott jelenik meg, ahol egymásra épülés van és valamennyi érintett szereplő a rendelkezésére álló valamennyi eszközét a közös cél érdekében rendelkezésre bocsátja.

Az viszont tény, hogy tehergépjárművet, szállítmányt kutatni, csak professzionális eszközzel lehet hatékonyan, biztonságosan, bizonyosságot adva. De - az ember, a rendőr, a humán intellektus által alkalmazott kontroll továbbra is megkerülhetetlen igény...!

---

⁷⁵ Éberhardt Gábor: **PreActive Border Policing = Law & Human resource & Toolbar & Method & Money**; Megelőző szemléletű határrendészet = Jogilag szabályozott & Humánerőforrás & Eszköztár & Módszertan & Költségfedezet komplexen rendelkezésre áll - (2019.) Kéziratban

- <https://www.smithsdetection.com/prodcat/heavy-cargo-vehicle-inspection/>
- <https://www.rapiscansystems.com/en/products/category/cargo-and-vehicle-inspection>
- <https://www.leidos.com/products/vacis>
- <https://www.wi-ltd.com/solution/vehicle-x-ray-screening/>
- <https://www.adanisystems.com/products/cargo-and-vehicle-x-ray-inspection/dtp-7500lv/>
- <https://www.smithsdetection.com/prodcat/heavy-cargo-vehicle-inspection/>
- <http://www.scanna-msc.com/uk/sectors/border-security/>
- <http://www.sds.l-3com.com/>
- <https://www.indiamart.com/proddetail/cargo-and-vehicle-x-ray-inspection-19242181033.html>

VACIS® Cargo and

<https://www.leidos.com/products/vacis>

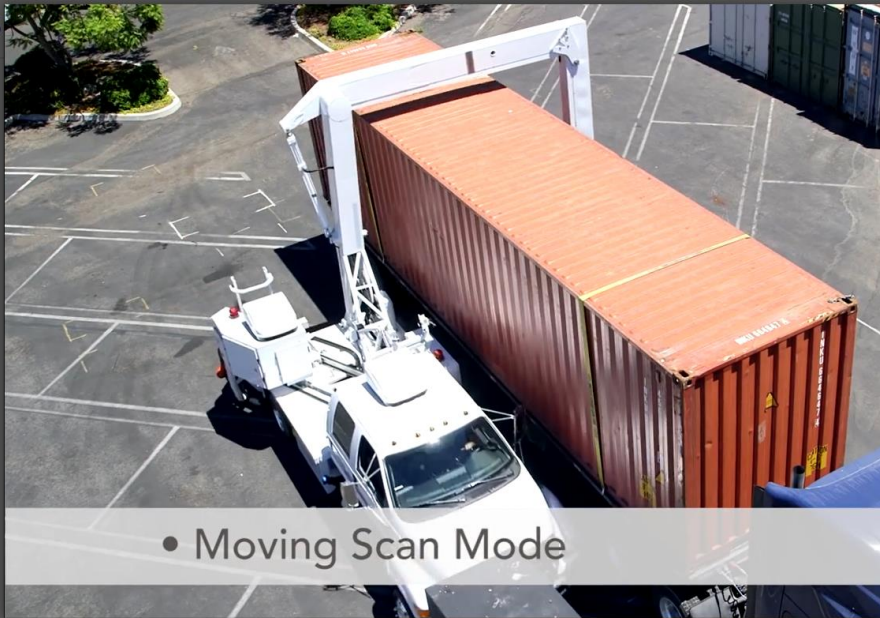
Keresés a lapon

traffic

Nincs találat

Beállítások

leidos

• Moving Scan Mode

WG Mobile Entire Truck

<https://www.wi-ltd.com/product/wg-mobile-entire-truck-cargo-x-ray-scanning-system/>

Keresés a lapon

traffic

Nincs találat

Beállítások

Home Products Solutions Sectors Company News Contact

Home Products Security Vehicle X-Ray Inspection WG Mobile Entire Truck & Cargo X-Ray Scanning System

WG Mobile Entire Truck & Car

Westminster Code: 11968

DOWNLOAD BROCHURE

SHARE

The WG Mobile Entire Truck and Cargo X-Ray Scanning System is a deployable drive through or drive past scanner for checking cargo compliance and the detection of contraband, explosives and

READ MORE..

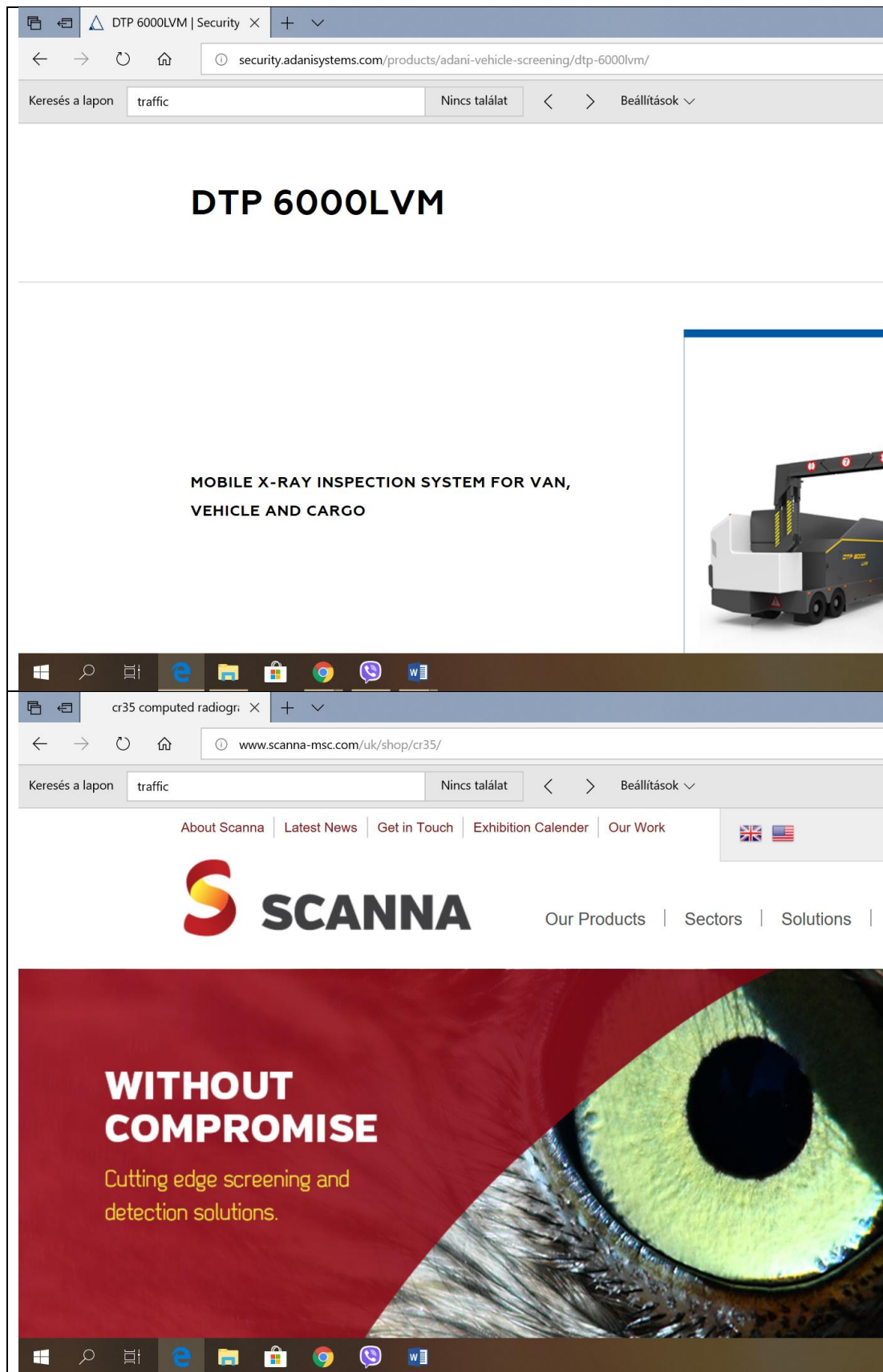
MAKE AN

This website uses cookies

Okay, thank you

Read more

39

ADANI
From robust to resilient

CARGO AND VEHICLE X-RAY INSPECTION SYSTEMS

SECURITY CHECKPOINTS

- Border crossings
- Customs facilities
- UPHOLDING

GOVERNMENT BUILDINGS

- Jails and prisons
- Traffic control
- Law enforcement

EMBASSIES AND CONSULATES

- Embassies and consulates
- Embassies and consulates
- Embassies and consulates

OPTIONS:

- AUTOMATIC LICENSE PLATE RECOGNITION SYSTEM (ALPR)
- REMOTE PHOTO TAKING
- REMOTE VIDEO TAKING
- REMOTE AUDIO TAKING
- REMOTE VIDEO TAKING
- REMOTE AUDIO TAKING
- REMOTE VIDEO TAKING
- REMOTE AUDIO TAKING

KEY FEATURES:

- HIGH-RESOLUTION X-RAY IMAGES - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution

ADANI

www.adani.com

DTP 7500LVR
X-RAY INSPECTION SYSTEM

DTP 6000LVM
X-RAY INSPECTION SYSTEM

KEY FEATURES:

- HIGH-RESOLUTION X-RAY IMAGES - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution

DTP 200LV
X-RAY INSPECTION SYSTEM

DTP 320
X-RAY INSPECTION SYSTEM

KEY FEATURES:

- HIGH-RESOLUTION X-RAY IMAGES - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution

DTP 320/200UV
X-RAY INSPECTION SYSTEM

DTP 200R
X-RAY INSPECTION SYSTEM

KEY FEATURES:

- HIGH-RESOLUTION X-RAY IMAGES - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution

DTP 7500LV
X-RAY INSPECTION SYSTEM

DTP 7500/200UV
X-RAY INSPECTION SYSTEM

KEY FEATURES:

- HIGH-RESOLUTION X-RAY IMAGES - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution
- 100% PENETRATION - 100% penetration and high resolution

HCV™ e35 T

LIGHT WEIGHT MEDIUM ENERGY X-RAY
MOBILE SCREENING SYSTEM

Feature Highlights

- Ultra compact mobile scanner for an easy operation in busy city environments
- The smallest mobile scanner available using a 4MeV accelerator
- Ultimate steel (IEC) penetration of 170mm (6.7in) @ 7km/h
- High throughput of up to 80 trucks per hour

The HCVM e-35 T series is a powerful, ultra compact and fully integrated light mobile trailer platform ideal for inspecting whole trucks, containers and vehicles for threats such as explosives, narcotics, weapons of mass destruction (WMDs), contraband, as well as manifest verification, reducing the need for manual inspection.

The HCVM e35 T is the smallest mobile trailer screening system available using a 4MeV accelerator. This robust system offers up to 170mm (6.7in) of steel penetration, without a radioactive source, while providing high throughput of up to 80 trucks per hour in pass through mode.

Due to the compact size and weight of the system, the HCM e35 T is ideally suited to operation in small areas, such as busy city environments.

Enhanced system capabilities are integrated into our CargoVision™ platform. The ARD™ gamma inspection detects the presence of radioactive gamma materials within the container or vehicle simultaneously during the X-ray inspection.

The superior computer system provides a data management tool for image operators, to view real time images of the vehicle's cargo, providing quick and accurate analysis.

Technical Data **HCV** e35 T

General specifications		
4.	Pass through x ray system with target vehicle driven through at slow speed	
Scanning specifications		
Trailer		
2 inches King pin		
3.3 x 2.6 x 2.6m (10.5 x 8.5 x 11.8ft)		
Percentage of the trucks on-passes through mode between 5 to 70mph		
NA		
10 x 8.5m (32.75 x 27.88ft)		
200mm to 4.5m (7.8in to 14.75ft)		
80 (18m) (59ft) trucks per hour @70m/h		
1 image operator/driver and 1 traffic marshal		
20° to 45° C (-30° to 50° C in option)		
-40° to 100° F (-40° to 37° F in option)		
-35° to 100° C (-31° to 140° F)		
Up to 95% (not condensing)		
24 x 2.3 x 4.5m (78.75 x 9.83 x 14.83ft)		
1 trailer		
Computer system		
One Z20s flat LCD screen workstation		
New Daley ComptonScan software with contrast and edge enhancement, filters, marks and annotations, histogram		
One 1000 image (standalone)		
objects measurement		
SOL data base		
Raid 1		
AA color laser printer		
Radiation protection safety		
Cameras - radio intercom		
collimated beam		
Compliant with WHO, ICRP, ILO 13-17, EU & US regulations (depending on version)		
Health & safety		
Average -0.1µS/hour - 1mCi/50year		
Average -0.3µS/hour - 1mCi/50year		
Options		
HCVM 635 T		
170		
Steel penetration front @ 7m/h		
Safety area* Ignored to 2.5m for		
4.18m long truck		
10.15 - 10.77m/h (31.9 - 32.7m/h)		
24 x 27m (78.8 x 88.9 ft)		
Configuration		
Steel penetration front @ 7m/h		
Safety area* Ignored to 2.5m for		
4.18m long truck		
10.15 - 10.77m/h (31.9 - 32.7m/h)		
24 x 27m (78.8 x 88.9 ft)		

Not contractual, please contact our sales department.

* Safety area may differ from operating area depending of conditions of use.

For readers' information, copies of our articles, slides and so on: www.mindfulbusiness.com/resources

Smiths Heurman S.A.S., 36, rue Charles Heller, 94430 Vitry sur Seine, France
Modifications reserved. 950943280 13/09/2013 © Smiths Detection Group
HDM, CargoNexus and AED are trademarks of Smiths Detection Group Ltd.